

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI GODIŠNJEG PROGRAMA
OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI ZA 2024.GODINU

„Otpadne vode“ d.o.o. Budva

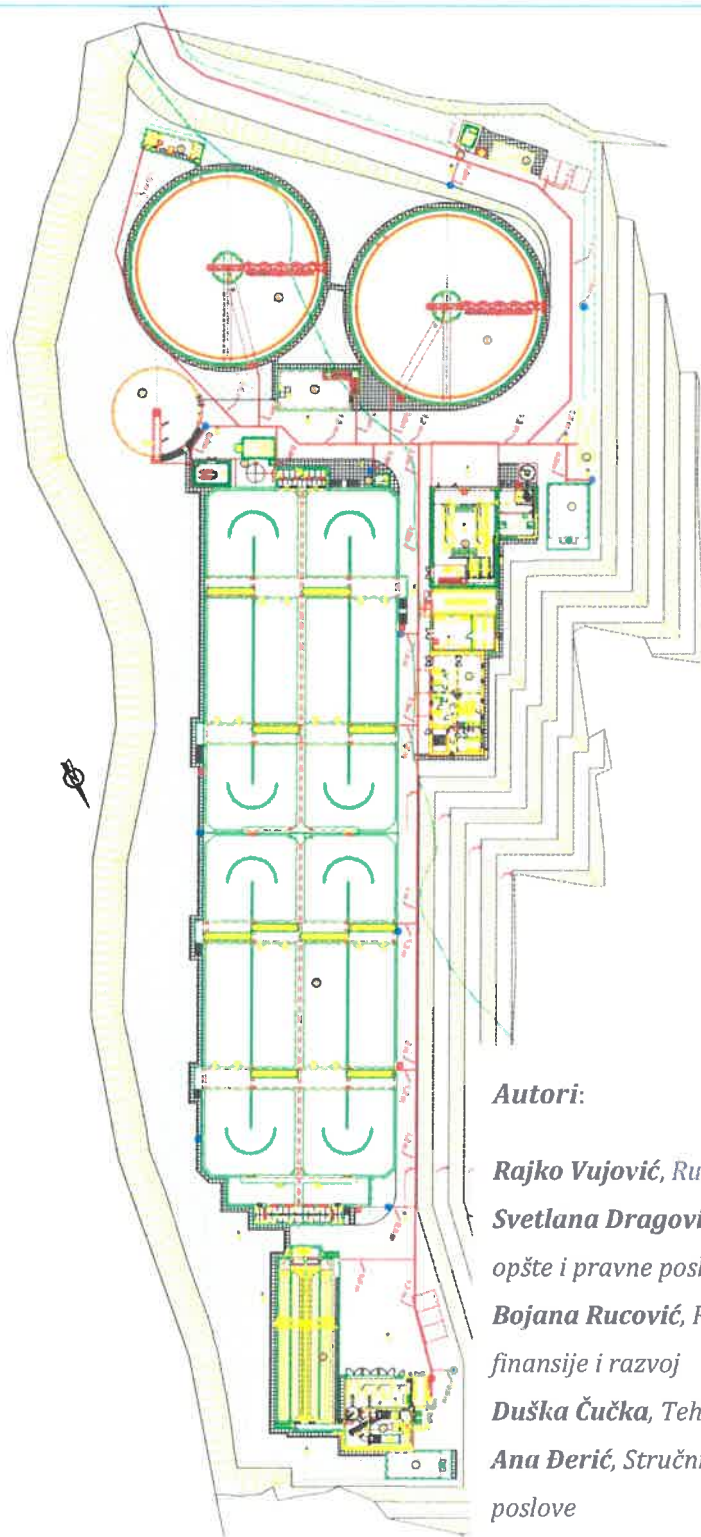
office@otpadnevode.me

www.otpadnevode.me

OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	4
UVODNE NAPOMENE	5
SITUACIONA ANALIZA.....	6
IZVJEŠTAJ O RADU PO SLUŽBAMA	8
Tehnička služba	8
Analiza rezultata internog monitoringa	9
Analiza rezultata akreditovanih laboratorija.....	13
Aktivnost na PPOV u tehničkoj službi	14
Izveštaj o sanaciji nedostataka.....	20
Služba za opšte i pravne poslove	22
Služba za finansije i razvoj	25
Vertikalna analiza.....	27
Horizontalna analiza	29
SWOT analiza.....	32
Izveštaj o javnim nabavkama za 2024. godinu	39
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREDLOG MJERA.....	43

Društvo sa ograničenom odgovornošću
"Otpadne vode"
Broj 417/1
Budva, 07.03. 2025. g.

Autori:

Rajko Vujović, Rukovodilac tehničke službe

Svetlana Dragović, Rukovodilac službe za opšte i pravne poslove

Bojana Rucović, Rukovodilac službe za finansije i razvoj

Duška Čučka, Tehnolog

Ana Đerić, Stručni saradnik za opšte i pravne poslove

Bojan Šašović, Službenik za javne nabavke

Nikola Bešović, Računovođa

Februar, 2025.godine

OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

	Društvo sa ograničenom odgovornošću "Otpadne vode" Budva
Sjedište:	Omladinskih brigada bb 85310 Budva
Telefon:	+382 33 473 414
Sajt:	www.otpadnevode.me
e-mail:	office@otpadnevode.me
PIB:	03304388
PDV broj:	81/31-06665-2
Žiro račun:	530-54275-51 NLB Banka
Osnovna djelatnost:	37.00 – Prečišćavanje otpadnih voda iz domaćinstva i voda sličnog sastava iz javne kanalizacije i njihovo ispuštanje u recipijent; tretman i zbrinjavanje kanalizacionog mulja
Osnivač:	Opština Budva
Izvršni direktor:	Milivoje Radulović
Odbor direktora:	Miloš Duletić, predsjednik Perica Šaranović, član Veselin Đorojević, član
Menadžment:	Rajko Vujović, rukovodilac tehničke službe Bojana Rucović, rukovodilac službe za finansije i razvoj Svetlana Dragović, rukovodilac službe za opšte i pravne poslove

UVODNE NAPOMENE

DOO „Otpadne vode“ Budva (u daljem tekstu: Društvo) osnovano je od strane Opštine Budva (u daljem tekstu: Osnivač) kao jednočlano privredno društvo. Od strane osnivača Društvu je, Ugovorom o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti broj 01-100/23-661/1 od 03.04.2023.godine, povjereno bavljenje sledećim **djelatnostima od javnog interesa**:

- ⊕ *Prečišćavanje otpadnih voda iz domaćinstava i voda sličnog sastava iz javne kanalizacije i njihovo ispuštanje u recipijent;*
- ⊕ *Tretman i zbrinjavanje kanalizacionog mulja.*

Primarni cilj izrade Izvještaja o radu DOO „Otpadne vode“ Budva (u daljem tekstu: Izvještaj) je precizno definisanje učinaka shodno aktivnoj strategiji upravljanja aktivnostima poslovanja Društva u procesu poboljšanja sistema i uređaja za obradu otpadnih voda primjenom fizičkih, hemijskih i bioloških procesa. Nedvosmisleno, pored postojeće, cilj je i definisati spektar potencijalnih usluga Društva koje ne moraju nužno imati javni karakter. Preciznije, Društvo ima potencijal za obavljanje djelatnosti koje nisu iz spektra javno-interesnog finansiranja, te sredstva za iste moraju biti obezbijeđena kroz sopstvene prihode. Finansiranje djelatnosti koje imaju karakter javnog interesa vrši se iz budžeta Osnivača i drugih izvora koje utvrdi Osnivač u skladu sa Zakonom¹.

Izvještaj je rađen na osnovu ostvarenih rezultata u prethodnim godinama, te na osnovu informacija sa tržišta vezanim za poslovanje i projekte poboljšanja koji se očekuju u 2024.godini. U planu je analiza realizacije planiranih zadataka za 2023.godinu, te razloga koji su doveli do manje ili veće realizacije u odnosu na planiranu, a sve u cilju što realnijeg plana za buduće svrsishodno raspoređivanje sredstava. Iskustva stečena prethodnim planiranjima, uz adekvatnu analizu operativnih troškova, trebala bi da omoguće odgovornim ljudima da izbjegnu greške, ali i da pokažu nedostatke ili manjkavost u pojedinim djelovima funkcionisanja Društva.

Shodno Odluci o izmjeni Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta broj 1991/1 od 28.11.2024.godine Društvo svoje aktivnosti sprovodi posredstvom:

- ⊕ Tehničke službe;
- ⊕ Službe za opšte i pravne poslove;
- ⊕ Službe za finansije i razvoj.

Saglasno Statutu, Društvom upravlja Odbor direktora imenovan od strane Osnivača, a istim rukovodi Izvršni direktor, koga uz saglasnost Osnivača imenuje Odbor direktora.

¹ *Finansiranje Društva na ovaj način precizirano je na Skupštini Opštine Budva Zaključkom o setu operativnih mjera broj 10-040/20-124/1 od 19.02.2020.godine*

SITUACIONA ANALIZA

Kontinuiranim praćenjem i detaljnom analizom poslovanja Društva, možemo konstatovati da je tokom prošle godine, na kvalitetan način, odrađena sanacija ali i poboljšanje procesa unutrašnje organizacije, analiza postojećih uslova za rad, te praćenje i kontrola kvaliteta vode, kao i sastavljanje specifikacija rezervnih dijelova koji su neophodni za nesmetano funkcionisanje postrojenja, naročito tokom perioda ljetnje sezone. Tokom cijele 2024.godine nastavljeno je sa dobrom praksom u vidu sanacije kvarova u procesnom sistemu sa ciljem obezbjeđivanja nesmetanog funkcionisanja Društva u svim segmentima njegovog poslovanja, sa posebnim fokusom u pogledu funkcionalnosti postrojenja u Vještici koje se ogleda u kvalitetnom održavanju i tehničkom unapređenju u skladu sa propisanim standardima.

Djelatnost Društva spada u grupu krucijalnih uslova za život i rad stanovništva, privrednih i drugih subjekata na teritoriji Opštine. Specifičnost funkcionisanja usluge prečišćavanja otpadnih voda na teritoriji Budve odvija se u sledećem:

- ☺ *Nesmetan rad kanalizacionih sistema i uređaja za preradu otpadnih voda;*
- ☺ *Sakupljanje i transport industrijskih, komunalnih i drugih otpadnih voda, kao i kišnice, korišćenjem kanalizacionih mreža, kolektora, pokretnih tankova i sl.;*
- ☺ *Prečišćavanje otpadnih voda primjenom hemijskih, fizičkih i bioloških procesa.*

Od izuzetne je važnosti obezbijediti neprekidnost u snabdijevanju ovim uslugama, budući da one predstavljaju dio skupa egzistencijalnih usluga, a visok stepen pouzdanosti u isporuci pomenutog skupa je karakteristika uspješne organizacije. ²

Društvo je, tokom 2024.godine, realizovalo kupovinu rezervnih djelova iznosu od 52.715,81€ i shodno planu servisiranja opreme, uložili u servise imovine Osnivača 57.180,96€ a sve kako bi se smanjila opasnost od havarija tokom ljetnje sezone. U koordinaciji Tehničke službe i Službe za finansije i razvoj, specifikacije za nabavku istih su sprovedene sekvencijalno.

Treba napomenuti da je prihodna strana Društva u potpunosti oslonjena na sredstva Osnivača, uz to da su počev od decembra 2022.godine obaveze po osnovu troškova električne energije pale na teret Društva i čine značajan dio tekućih troškova.

Tokom predmetne godine Društvo je samostalno izmirivalo nesporne obaveze prema dobavljačima, a redovno su izmirivane i obaveze prema zaposlenima po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih obaveza.

² Društvo je u procesu popisa preuzete imovine na postrojenju, što će, u konačnosti doprinijeti boljoj i efikasnijoj situacionoj analizi.

Dinamika samostalnog otklanjanja nedostataka u poslovnim tokovima na Postrojenju vrši se prema planu Tehničke službe, a uvažavajući projektnu dokumentaciju i dokumentaciju proizvođača opreme.

Tokom utvrđivanja poslovnih procesa i organizacije rada na postrojenju uvažavaju se preporuke opštinskog „Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu”, te se pristupilo dobijanju svih potrebnih dozvola nadležnih institucija u Crnoj Gori. S tim u vezi, ultimativni cilj poslovanja je uvođenje Društva u okvire transparentnosti i zakonodavstva kako bi se, u konačnici, podigao kredibilitet istog u javnosti.

Posebno treba pomenuti da je Društvo 14.04.2022. godine dobilo **Vodnu dozvolu** od Uprave za vode (Br: 060-327/21-02013-227/4) kojom se utvrđuje da su objekti i postrojenja izgrađeni u skladu sa vodnom saglasnošću, a istom se utvrđuju način, uslovi i obim korišćenja voda, dozvoljene količine i granične vrijednosti, načini i uslovi ispuštanja otpadnih voda, način i uslovi skladištenja i ispuštanja opasnih i drugih materija koje mogu zagaditi vodu, kao i uslovi za druge djelatnosti odnosno radove kojima se utiče na vodni režim.

Društvo ni tokom 2024. godine nije imalo uvid u kompletan „Izveštaj mješovite komisije o vrijednosti investicije za projekat PPOV Budva”, koji su sačinili Opština Budva, „WTE Otpadne vode Budva” d.o.o. Podgorica i Agencija Duhovnik. To u mnogo čemu otežava poslovne procese, planiranje istih, popis osnovnih sredstava, te uvid u kapital kojim Društvo upravlja. Pomak je svakako napravljen, budući da je izvršen upis vlasništva nad nepokretnostima na katastarskoj parceli 4298/1 KO Maine u korist Osnivača, te je sada moguće angažovati vještake sudske struke koji bi zvanično izvršili procjenu imovine.

IZVJEŠTAJ O RADU PO SLUŽBAMA

Kao što je navedeno Društvo obavlja rad kroz tri službe, te za svaku od navedenih precizira ciljeve i mjere poboljšanja, nakon čega se uporednom analizom dolazi do učinka i stepena učinka.

Tehnička služba

U godini koja je za nama na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda prerađeno je 5.465.299m³ vode, što je za 227.169 m³ manje u odnosu na 2023. godinu. Količine prečišćene vode i poređenje sa 2023.godinom prikazane su u *Tabeli 1.*

Ukupna tretirana voda			Procentualna promjena
Godina	2024	2023	
Količina	5.465.299 m ³	5.692.468 m ³	-3,99%

Tabela 1. Količine otpadne vode u 2024. i 2023. godini

Tokom procesa prečišćavanja sproveden je redovan monitoring koji podrazumijeva fizičko-hemijske i mikrobiološke analize:

1. ulazne vode;
2. prečišćene vode;
3. aktivnog mulja;
4. povratnog mulja;
5. istaloženog mulja;
6. dehidratisanog mulja;
7. filtrata iz procesa dehidratacije.

Pored internog monitoringa, sproveden je i monitoring od strane akreditovanih laboratorija i on obuhvata praćenje kvaliteta prečišćene vode, kvaliteta vazduha i mjerenje buke. Tokom 2024. godine kroz otvorene postupke javnih nabavki, na poslovima eksternog monitoringa angažovani su:

1. Institut za javno zdravlje Crne Gore za kontrolu izlazne vode (efluenta) za prvih 10 mjeseci 2024.godine;

2. Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI) za kontrolu izlazne vode (efluenta) tokom novembra i decembra 2024. godine.
3. Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI) za kontrolu kvaliteta kanalizacionog mulja.
4. Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI) za kontrolu kvaliteta vazduha;
5. Institut Sigurnost za ispitivanje nivoa buke.

Analiza rezultata internog monitoringa

1. Rezultati ispitivanja ulazne vode

Tokom 2024.godine analizirano je 60 uzoraka ulazne vode. Analizama je utvrđivano prisustvo: jedinjenja ugljenika, azota i suspendovanih materija. Vršena su mjerenja petodnevne biološke potrošnje kiseonika, hemijske potrošnje kiseonika, amonijaka, nitrata, nitrita, fosfora, ukupnog azota, sulfata, sulfida i suspendovanih materija.

Prosječne vrijednosti ispitivanih parametara su bile u granicama maksimalno dopuštenih koncentracija za ispuštanje vode u javnu kanalizaciju, osim prosječne vrijednosti za ukupan azot koja iznosi 51,67mg/l, a maksimalno dozvoljena koncentracija je 50mg/l. (*Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda Sl.CG. 056/19*). Takođe je evidentirano 6 prekoračenja u koncentracijama za ostale parametre (suspendovane čestice, hemijska potrošnja kiseonika i ukupan fosfor).

Osim prekoračenja u odnosu na koncentracije definisane navedenim pravilnikom, u ljetnjem periodu su postojala prekoračenja u odnosu na projektovane vrijednosti, tj. u odnosu na količine zagađujućih materija koje je moguće efikasno tretirati na postrojenju.

Kao i prethodnih godina izražene su velike razlike u sastavu i količini otpadne vode koja dolazi na postrojenje u toku ljetnje turističke sezone i u vansezonskom periodu.

Zbog svega navedenog proces na PPOV u Bečićima je bio preopterećen (*overloaded*) kako u tehnološkom smislu tako i u tehničkom (*rad procesne opreme na postrojenju i na pumpnim stanicama*). Prosječne vrijednosti parametara ulazne vode prikazane su u Tabeli 2.

Parametar	Broj analiza	Prosječna vrijednost na godišnjem nivou 2024. (mg/l)	Prosječna vrijednost na godišnjem nivou 2023. (mg/l)	% promjena 2024/2023	Maksimalno dozvoljena vrijednost (mg/l)
BPK5	60	321,7	307,4	4,65	500
HPK	60	488,4	477,9	2,20	700
NH ₄ ⁺	60	36,27	32,89	10,3	nije definisano
TP	60	6,19	6,33	-2,21	10

SČ	60	279,7	313,7	-10,84	500
TN	60	51,67	55,27	-6,51	50

Tabela 2. Prosječne vrijednosti ispitivanih parametara ulazne vode u 2024.godini

2. Rezultati ispitivanja prečišćene vode

Laboratorijska ispitivanja prečišćene otpadne vode uvijek se vrše na kompozitnim uzorcima koji se sakupljaju tokom 24 sata. Ispitivanjima se utvrđuju vrijednosti petodnevne biohemijske potrošnje kiseonika (BPK5), hemijske potrošnje kiseonika (HPK), nitrata, nitrita, sulfata, sulfida, amonijaka (NH_4^+), ukupnog azota (TN), ukupnog fosfora (TP) i suspendovanih materija (SČ). Pregled parametara izlazne vode prikazan je u *Tabeli 3.*

Parametar	Broj analiza	Broj prekoračenja	Prosječna vrijednost na godišnjem nivou 2024. (mg/l)	Prosječna vrijednost na godišnjem nivou 2023. (mg/l)	% Promjena 2024/2023	Maksimalno dozvoljena vrijednost (mg/l)
BPK5	114	16	16,3	19,7	-17,26	25
HPK	139	10	53,8	61,5	-12,52	125
NH_4^+	153	0	12,21	4,12	196,36	10
TP	137	117	2,52	2,63	-4,18	2
SČ	221	115	127,7	104,3	22,4	35
TN	153	66	22,93	12,49	83,6	15

Tabela 3. Prosječne vrijednosti ispitivanih parametara izlazne vode u 2024.godini

Veliki broj analiziranih uzoraka nije imao zadovoljavajući kvalitet. Prekoračenja prosječnih koncentracija na godišnjem nivou su evidentirana za četiri parametra, suspendovane čestice, ukupan fosfor, ukupan azot i amonijak. Medjutim osim pomenutih evidentirana su prekoračenja i za ostale parametre.

Više je uzroka koji su doveli do prekoračenja:

- ⊕ Evakuacija i odvoz mulja sa postrojenja su uspostavljeni u maju mjesecu 2024.godine;
- ⊕ Nedovoljna efikasnost sistema za aeraciju i konačna rekonstrukcija sistema u novembru 2024.godine;
- ⊕ Naprijed pomenuto preopterećenje u ulaznoj otpadnoj vodi;

3. Analize na liniji mulja

Tokom 2024.godine na liniji mulja je proizvedeno 1.386,00m³ dehidratisanog mulja, prosječne suvoće 31,5%, koji je predat na zbrinjavanje.

Količina dehidratisanog mulja (m ³)		Prosječna suvoća %	
2024.	2023.	2024.	2023.
1386	1638	31.5	32.9
% promjena 2024/2023		% odnos 2024/2023	
-15.4		-4.2	

Tabela 4. Parametri obradjenog mulja na PPOV Budva

U cilju praćenja i upravljanja procesom rađene su redovne analize na liniji mulja i iste su obuhvatale analize aktivnog mulja, povratnog mulja, istaloženog mulja, dehidratisanog mulja i filtrata iz procesa dehidratacije. Nije zabilježeno odstupanje od Pravilnika.

4. Mikrobiološke analize

Osim fizičko-hemijskih analiza, redovno su rađene mikrobiološke analize aktivnog i povratnog mulja kao i drugih uzoraka (pjene sa aeracionih bazena i finalnih taložnika, efluenta i sl.) sa linije vode i linije mulja po potrebi.

Metoda mikrobiološke analize podrazumjeva:

- 1.Morfologiju flokula;
- 2.Kvalitativan i kvantitativan sastav prisutnih Protozoa i Metazoa;
- 3.Određivanje apsolutne brojnosti pričvršćenih cilijata brojanjem u Neubauer-ovoj komori;
- 4.Procjenu filamentoznog rasta, za subjektivnu procjenu obilja filamenata; **FI**
- 5.Identifikaciju prisutnih filamenata po Eikelboom-u;
- 6.Određivanje biološkog indexa aktivnog mulja; **SBI**
- 7.Prikaz rezultata i izvođenje zaključaka mikroskopske slike mulja;

	Kvalitet floka	trend	F/M	FI	Dominantne filamentozne vrste	Subdominantne filamentozne vrste	SBI	SRT dana
januar	loš	negativan	0,06	4	Tip021N	Tip0092 Nostocoida limicola	4	21
februar	loš	negativan	0,06	4	Tip021N	Tip0092 Tip0041 Nostocoida limicola	4	23
mart	loš	nepromjenjen	0,1	4	Tip021N	Tip0092 Tip0041 Nostocoida limicola	4	18
april	loš	nepromjenjen	0,08	4	Tip021N	Tip0092 Tip0041	4	14
maj	loš	nepromjenjen	0,1	4	Tip021N	Tip0092 Nostocoida limicola	4	12
jun	loš	nepromjenjen	0,12	4	Tip021N	Tip0092 Nostocoida limicola	4	11
jul	loš	negativan	0,14	4	Tip021N	Tip0092 Tip1851 Nostocoida limicola	3-2	11
avgust	loš	nepromjenjen	0,13	4	Tip021N	Tip0092 Nostocoida limicola	2	12
septembar	srednji	pozitivan	0,08	4	Tip021N	Tip0092 Nostocoida limicola	4-5	16
oktobar	srednji	nepromjenjen	0,06	4	Tip021N	Tip0092 Nostocoida limicola	6	22
novembar	srednji	nepromjenjen	0,6	4	Tip021N	Tip0092	6	24
decembar	srednji	negativan	0,7	4	Tip021N	Tip0092	5	20

Tabela 5. rezultati mikrobioloških analiza u 2024.godini

Analiza rezultata akreditovanih laboratorija

1. Rezultati ispitivanja prečišćene vode

U periodu od 12.01. do 25.09. 2024. godine na praćenju kvaliteta prečišćene otpadne vode bio je angažovan Institut za javno zdravlje Crne Gore (IJZCG), a od 07.11.do 19.12.2023. godine Centar za ekotoksikološka ispitivanja (CETI). Ispitivani su kompozitni uzorci, uzimani svakih 15 dana, tokom 12 mjeseci. Monitoring je vršen u skladu sa članom 18 Zakona o komunalnim otpadnim vodama i u skladu sa Pravilnikom o monitoringu i vrednovanju rezultata kvaliteta i količine ispuštenog efluenta komunalnih i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda. Pregled parametara akreditovanih laboratorija prikazan je u *Tabeli 6*.

Parametar	Broj analiza	Broj prekoračenja	Prosječna vrijednost na godišnjem nivou 2024(mg/l)	Prosječna vrijednost na godišnjem nivou 2023(mg/l)	% rast 2024/2023	Maksimalno dozvoljena vrijednost mg/l
BPK5	20	0	4,25	5,13	-17,1	25
HPK	20	3	59,4	43,3	37,18	125
TP	20	4	1,87	1,17	59,83	2
SČ	20	0	7,91	13,67	-42,14	35
TN	20	1	5,31	9,7	-45,26	15

Tabela 6. Prosječne vrijednosti ispitivanih parametara izlazne vode akreditovanih laboratorija tokom 2024.godine

2. Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha na postrojenju

Tokom 2024. godine ispitivanje kvaliteta vazduha vršio je Centar za ekotoksikološka ispitivanja. Kvalitet je praćen kroz četiri petnaestodnevna ciklusa, po jedan tokom zime, proljeća, ljeta i jeseni. Tokom sva četiri ciklusa kvalitet vazduha je bio u skladu sa propisanim normama i nisu evidentirana prekoračenja zakonom propisanih graničnih vrijednosti.

3. Rezultati ispitivanja buke u životnoj sredini

Tokom 2024.godine ispitivanje buke u životnoj sredini vršio je Institut Sigurnost. Ispitivanje je vršeno u skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl.CG 60/11, 94/21).

Zaključak ispitivanja je da se konstantnim radom izvora zvuka na postrojenju stvara buka u životnoj sredini koja ne povećava postojeći nivo buke u okolini za datu zonu u dnevnom i noćnom vremenskom intervalu preko dozvoljenih vrijednosti utvrđenih pravilnikom.

Sve analize akreditovanih laboratorija su objavljene na sajtu Društva i šalju se nadležnim subjektima na lokalnom i republičkom nivou.

4. Rezultati o ispitivanju dehidratisanog mulja

U 2024. godini ispitivanje kvaliteta dehidratisanog i obradjenog mulja vršio je Centar za ekotoksikološka ispitivanja. Rezultat ispitivanja je pokazao da je uzorak mulja u skladu sa važećom zakonskom regulativom svrstan u grupu kvaliteta A.

Aktivnost na PPOV u tehničkoj službi

Aktivnosti na Postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda u tehničkoj službi su sprovedene po programu tekućeg održavanja koji podrazumjeva:

1. Obilazak postrojenja za prečišćavanje otpadne vode, pumpnih stanica i vizuelna provjera rada uređaja, priliva i nivoa otpadne vode, aktivnog mulja i sl.;
2. Kontrola i održavanje uređaja koja se sprovodi putem redovnih servisa definisanih programom W&I. Svaki pojedinačni servis sadrži odgovarajuću aktivnost. Servisi se dodjeljuju i izvršavaju na dnevnom nivou;
3. Automatsko upravljanje procesom, SCADA-a sistemom upravljanja na PPOV i pumpnim stanicama;
4. Redovan interni i eksterni monitoring koji podrazumjeva fizičko-hemijske i mikrobiološke analize ulazne vode, aktivnog mulja, povratnog mulja, istaloženog mulja, izlazne vode, dehidratisanog mulja i filtrata iz procesa dehidratacije. (Učestalost se sprovodi u skladu sa elaboratom i Zakonom , tj. 3 do 5 puta sedmično interni i 2 puta mjesečno eksterni monitoring);

5. Prikupljanje podataka, sačinjavanje izvještaja, popunjavanje obrazaca u skladu sa Zakonom (5 puta sedmično) i dostavljanje istih nadležnim organima;
6. Interno izvještavanje, sačinjavanje dnevnih, nedjeljnih, mjesečnih i godišnjih izvještaja koji se dostavljaju rukovodiocu tehničke službe i izvršnom direktoru;
7. Sačinjavanje plana o količini i načinu upravljanja otpadom (1 put za 3 godine), klasifikacija otpada, vođenje „Djelovodnika otpada“ (1 put mjesečno);
8. Sačinjavanje godišnjeg izvještaja o otpadu (1 put godišnje);
9. Uklanjanje viška mulja, dehidracija (8 ciklusa presa dnevno 5 dana u sedmici /ljeti; 4 ciklusa presa dnevno 5 dana u sedmici /zimi);
10. Prelazak na rad samo jedne linije u biološkom tretmanu prečišćavanja (prelazak na zimski režim rada) tj. punjenje iste pred ljeto i prelazak na ljetnji režim. (1 put godišnje);
11. Pranje filter presa rastvorom hlorovodonične kiseline (1 put godišnje) i pranje presa vodom. (po potrebi);
12. Održavanje finalnih taložnika:
 - ❖ čišćenje prelivne kreste i kanala (2 puta mjesečno ili po potrebi češće);
 - ❖ godišnje pražnjenje i čišćenje oba bazena i svih djelova taložnika.
13. Pražnjenje komore mastolova (1-2 puta godišnje, češće po potrebi);
14. Doziranje ferihlorida, kao dodatni hemijski tretman prečišćavanja otpadne vode (po potrebi);
15. Doziranje flokulanata (po potrebi);
16. Zaštita na radu se prati u skladu sa Zakonom i integrisanim menadžment sistemom.

Postrojenje je od strane Uprava za vode dobilo Vodnu dozvolu 11.04.2022.godine, te je jedino postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda na teritoriji Crne Gore koje dozvolu ima. Jedan od uslova je bio i postavljanje mjerača protoka ovjerenog od strane Zavoda za metrologiju. Nakon ugradnje mjerača protoka DN 600 na izlazu, u martu 2024. ugrađen je i mjerač DN600 na ulazu mehaničkog tretmana, takođe ovjeren od strane Zavoda.

Saglasno osnovnom cilju Društva - kontinuiran razvoj koji je prvenstveno orjentisan na održivo upravljanje najvažnijeg prirodnog resursa – životna sredina, prečišćavanja otpadnih voda u skladu sa ekološkim standardima, ciljevi koji su definisani za 2024. godinu su poboljšanje aeracije, izrada bypass-a na PPOV, havarijski ispust Belvi, nadogradnja SCADA sistema. Kratak osvrt na realizaciju pomenutog prikazan je u nastavku:

🕒 **Poboljšanje aeracije**

Nedovoljna koncentracija kiseonika utiče na kvalitet aktivnog mulja i na smanjenu efikasnost biološkog procesa prečišćavanja, što se takođe ogleda u povećanju vrijednosti Zakonom propisanih parametara u izlaznoj vodi. U saradnji sa Opštinom urađen prijedlog za rekonstrukciju sistema aeracije i predat Upravi za kapitalne projekte, što je i uvršteno u njihov plan. Za rješavanje problema aeracije Uprava za kapitalne projekte je raspisala otvoreni postupak (CEJN broj 71010) i potisala Ugovor br. 01-334/24-4130/1 od 22.07.2024.god sa kompanijom Marex Technology doo Beograd, a stručni nadzor nad radovima je povjeren kompaniji Civil Engineering doo Podgorica br. 01-426/23-1524/10 od 23.02.2024.god. po javnoj nabavci br. 62981 koju je raspisala Opština Budva. Radovi su otpočeli 30.10.2024.godine sa rokom izvođenja od 90 dana. Sva oprema predviđena rekonstrukcijom je isporučena na PPOV do 15.10.2024.godine, a do 20.12.2024.godine kompanija Marex doo je završila rekonstrukciju prve od dvije linije aeracionih bazena. Kompletna rekonstrukcije je planirana za kraj februara 2025.godine.

🕒 **Realizacija bajpasa na PPOV Budva**

Za neutralisanje negativnog uticaja atmosferskih padavina na biološki proces, tj. izgradnja cjevovoda od mastolova do komore na izlazu iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda , zajedno sa Osnivačem se u 2024. godini pristupilo realizaciji istog. Preduzeće za konsalting i projektovanje „Exploring“ d.o.o. Nikšić izradilo je „Glavni projekt adaptacije cjevovoda na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda“ . Opština Budva je je raspisala postupak javne nabavke i potpisala Ugovor br.01-426/24-548/10 od 29.07.2024. god. o izradi bajpasa na PPOV koji je potpisan sa kompanijom Hydrogis system doo Podgorica i stručni nadzor shodno Ugovoru br.157 od dana 31.01.2024. god. koji je potpisan sa kompanijom Sun Invest doo Budva. Radovi su otpočeli 25.09.2024.godine, a završeni do sredine decembra 2024. godine. Za konačnu finalizaciju je potreban završetak komore sa ugradnja mjerača protoka na samom bajpasu i taj dio radova se planira za 2025 godinu.

🕒 Realizacija havarijskog ispusta Belvi

Programskim zadatkom je definisana izrada glavnog projekta havarijskog ispusta na pumpnoj stanici Belvi, a za projektanta je izabrana kompanija Preduzeće za konsalting i projektovanje Exploring doo Nikšić. Postojeći havarijski ispust je djelimično izgrađen i nije u funkciji zbog pogrešne nivelacije izlazne cijevi iz jame i njenog polaganja dalje u more. Havarijskim ispustom će se omogućiti da u slučaju havarije pumpne stanice Belvi, dolazna fekalna kanalizacija bude ispuštena u more na dovoljnoj udaljenosti od obale. Osnivač Opština Budva je raspisala otvoreni postupak javne nabavke br. 77341 od 20.08.2024.god.-Izrada havarijskog ispusta Belvi, saglasno projektu kompanije Preduzeće za konsalting i projektovanje Exploring doo Nikšić, koji je revidovan od strane kompanije Sun Invest doo Budva. revide i otvoreni postupak javne nabavke br.77344 od 2.08.2024.god. -Stručni nadzor na izradi havarijskog ispusta Belvi. Oba postupka su u fazi gdje je donijeta odluka o izboru najpovoljnije ponude , i to za izvođača Hidromont Inženjering doo Podgorica i za stručni nadzor B-Ril-Bates doo Nikšić. Izvođač radova je u decembru uveden u posao. Inspekcijskim nadzorom od 23.12. 2024. godine, od Investitora Opštine Budve su tražene vodne saglasnosti i saglasnosti Agencije za zaštitu životne sredine, što će se dostaviti početkom 2025. godine. Projekat će se realizovati do početka turističke sezone 2025. godine.

🕒 Nadgradnja SCADA sistema

Upravljački sistem postrojenja za tretman otpadnih voda je pušten u rad 2014/2015 godine u sklopu izgradnje kompletnog tehnološkog postrojenja za preradu otpadnih voda. Baziran je na Siemens-ovoj upravljačkoj i komunikacionoj opremi i softveru. Zbog potrebe da se urade odgovarajuća unapređenja tehnologije, kao što su rekonstrukcija aeracije, te zamjena softstartera u pumpnim stanicama sa frekventnim regulatorima kako bi se optimizovao rad pumpi, a da bi se izbjegla zavisnost od isporučioaca postojećeg sistema, gdje nema source kodove, Osnivaču predložen plan nadgradnje SCADA sistema. Nadgradnja će se shodno Aneksu postojećeg ugovora o rekonstrukciji aeracije, odobrenog od uprave za kapitalne projekte, uraditi početkom 2025. godine.

🕒 Zaštita na radu

Integrirani menadžment sistem (ISO) – SISTEM MENADŽMENTA EN ISO 9001:2015, SISTEM MENADŽMENTA EN ISO 14001:2015, SISTEM MENADŽMENTA EN ISO 45001:2018 u skladu sa TUV AUSTRIA CERT procedurom, potvrđuje da Društvo primenjuje sistem menadžmenta u skladu sa navedenim standardima za sledeće djelatnosti:Prečišćavanje otpadnih voda iz

domaćinstva i voda sličnog sastava iz javne kanalizacije i njihovo ispuštanja u recipijent, tretman i zbrinjavanje otpadnog mulja.

Prva sertifikacija od strane eksternog audita TUV AUSTRIA CERT stupila je na snagu od 28.11.2022.godine i važi do 27.11.2025.godine. Urađene su dvije sertifikacione provjere, jedna u 2023. i druga u 2024. godini. Resertifikacija je planirana za oktobar 2025. godine. Takođe je i predlog je da u 2025. godini implementiramo ISO 27001- sistem menadžmenta bezbjednošću informacija, jer je sektor voda prepoznat i u evropskoj i domaćoj legislativi kao kritična infrastruktura.

Saglasno integrisanom sistemu menadžmenta kvaliteta, Društvo je donijelo Plan održavanja opreme u 2024.godini sa aktivnostima koje prate održavanje svih cjelina PPOV zajedno sa pumpnim stanicama, te Izvještaj o realizaciji održavanja opreme.

Saglasno Planu održavanja i upotrebom programa W&I do 31.12. 2024. godine urađeno je 3405 servisa.

Radi obezbjeđivanja neophodne dokumentacije, koja mora biti dostupna tehničkoj službi i drugim angažovanim licima pri radu sa uređajima, urađena je dokumentacija u web okruženju. Po standardima je bilo neophodno da pored svakog uređaja postoji dokumentacija, ali zbog položaja iste, nije bilo moguće obezbijediti papirnu formu, pa se pristupilo izradi elektronske forme. Papirna forma kompletne dokumentacije postrojenja i pumpnih stanica se nalazi u administrativnoj zgradi tehničke službe.

Korektivne mjere i reparacija sistema u okviru tehničke službe

U toku 2024. je pored redovnih aktivnosti urađena zaštita gravitacionog cjevovoda u dijelu od rta Zavala prema kraju difuzora, postavljanjem još 10 opteživača na predhodno urađenih 44 opteživača. U toku 2024. godine je izvršena i jedna sanacija na gravitacionom cjevovodu u dijelu račve kod rta Zavala, a planom 2025. godine je planirana sanacija kompletne račve sa batrimetrijskim snimanjem cjevovoda po hitnoj nabavci br. 80256 Opštine Budve, po Ugovoru od 06.11.2024. godine. Radovi se očekuju u periodu izrade havarijskog ispusta Belvi.

Svi dodatni kvarovi i aktivnosti u tehničkom sektoru se unose u nedjeljni i mjesečni izvještaj tehničke službe, i ovdje navodimo neke od osnovnih aktivnosti:

- ❖ Isporučeni rezervni djelovi SEW;
- ❖ Isporučeni rezervni djelovi NORD;

- ☺ Isporučeni djelovi za Flender reduktor;
- ☺ Isporučeni rezervni djelovi Siemens;
- ☺ Isporučeni rezervni djelovi hach Lange;
- ☺ Urađen servis dvije rešetke MEVA;
- ☺ Urađen servis duvaljke Aerzen;
- ☺ Urađen servis automatike agregata na pumpnoj stanici Budva i PPOV Budva;
- ☺ Isporučena drenažna pumoa Wilo;
- ☺ Izvršena nabavka mobilna telefonija;
- ☺ Ugradnja opteživača;
- ☺ Završetak još jednog magacina;
- ☺ Čišćenje i servisiranje klima uređaja;
- ☺ Preuzet otpad ulje i hemikalije od strane Hemosan doo;
- ☺ Nabavka četki za finalne taložnike;
- ☺ Obuka iz oblasti kritične infrastrukture;
- ☺ Rolo vrata na mehaničkom tretmanu i magacinu;
- ☺ Ugovoren servis motora agregata na sve tri pumpe i PPOV;
- ☺ Završena procedura nabavke dvije pumpne i motora na PS Belvi;
- ☺ Završena procedura nabavke jedne pumpe i motora na PS Zeps;
- ☺ Servis automatike agregata na PS Budva i PPOV (krajem 2023. je urađen servis na PS Belvi i PS Zeps);
- ☺ Završena procedura nabavke jedne pumpe i motora na PS Budva;
- ☺ Izrada projekta zamjena potisne cijevi na pumpnim stanicama Belvi i Zeps;
- ☺ Urađeni svi prekopi za postavljanje energetskih kablova za rekonstrukciju aeracije;
- ☺ Čišćenje dvije linije aeracionih bazena radi postavljanja novih difuzora po dnu bazena;
- ☺ Nabavka servera za redundantan rad Scada sistema;
- ☺ Sanacija cijevi DN500 u podmorskom ispustu;
- ☺ Rekonstrukcija račve na podmorskom ispustu predata Opštini Budva i realizovana navavka;
- ☺ Problem autonomnost PS Budva urađena od strane Grosse Wentrup;
- ☺ Frekventni regulator biofiltera;
- ☺ Nabavka UPS uređaja;
- ☺ Mjerač nivoa i programer mjerača nivoa;
- ☺ Nabavka switch i VPN uređaja sa ruterom za omogućavanje zaštićene komunikacije;

- ☺ Lanac za rešetku na PS Zeps sa transportom;
- ☺ Kutije metalne za izradu zaštitne ograde na rtu Zavala;
- ☺ Otvoreni vodonepropusni abrol kontejner sa ceradom;
- ☺ Nabavka ultrasoničnog kontrolera;
- ☺ Izrada dvije osovine za PS Budva;
- ☺ Leptir ventil za rezervoar ferihlorida;
- ☺ Dodatne kamere za DVR na PS Belvi i Zeps;
- ☺ Nabavka elektronske kontrolne vage za mjerenje osovinskog opterećenja vozila sa okvirima za ugradnju platformi u tlo;
- ☺ Nabavka mehaničkih zaptivača;
- ☺ Nabavka materijala za preradu odvoda površinske pumpe finalnih taložnika;
- ☺ Zamjena ventilacije od biofiltera do zgrade mehaničkog tretmana;
- ☺ Popravka pumpe biofiltera na mehaničkom tretmanu.

Izveštaj o sanaciji nedostataka³

Saglasno Zaključku o setu operativnih mjera broj 01-040/20-124/1 od 19.02.2020.godine donešenom od strane SO Budva, planiranom dinamikom uspješno je realizovana nabavka rezervnih djelova kroz Plan nabavki Društva i Osnivača. Realizovanim nabavkama se saniraju nedostaci i potencijalni problemi u funkcionisanju sistema.

Na mehaničkom tretmanu: Nabavkom SEW motora i reduktora uspješno je realizovan servis rešetki MEVA u mehaničkom tretmanu, sa ranije realizovanim djelovima same rešetke. Pored toga redovni servis duvaljki, koji je i prošle godine rađen od strane Aerzena, nabavljena je oprema NORD, zamijenjene rešetke poslije mastolova, zamijenjen ventilacioni kanal od biofiltera, popravka pumpe na biofilteru, te zamjena frekventnog regulatora za biofilter.

Na aeracionim bazenima je do početka rekonstrukcije urađena sanacija jednog vretena, zamijenjena dva reduktora, urađena popravka jednog motora, nabavljeni rezervni djelovi za reduktor i kućišta aeratora. Urađena je redovna kalibracija i zamjena djelova na LDO i pH sondama. Do početka rekonstrukcije u novembriu mjesecu ispražnjena je linija i demontirana kompletna

³ Izveštaj rukovodioca tehničke službe: Petogodišnji presjek sanacije

oprema jedne linije aeracionih bazena. Sama rekonstrukcija aeracije će regulisati nedostajajuće količine kiseonika, koje su označene kao nedostatak u predhodnim godinama.

Na liniji mulja je zamijenjena jedna Grundfoss pumpa za ferihlorid, nabavljena platna za filter prese, jedan novi abroll kontejner, urađen servis Netzch pumpi, rezervni djelovi pogona NORD, četke za finalne taložnike , kao i rotaciono tijelo za finalni taložnik.

Na izlaznom ispustu, kao i na ulazu u mehanički tretman sada posjedujemo kalibrisane mjerače protoka od strane Uprave za metrologiju.

Na pumpnim stanica su, uz svakodnevne aktivnosti koje vodimo kroz knjigu smetnji a odnose se na mehaničke kvarove Andritz pume, sinhronizovanim javnim nabavkama Onivača i Društva završili nabavke djelova za pumpe i motore Andritz. Takođe sa ugradnjom frekventnih regulatora i njihovom impementacijom u 2025.godine očekujemo još pouzdaniji rad pumpi. Završetak tenderskih postupaka u 2024. godini i realizacija do sezone 2025. godine havarijskog ispusta Belvi omogućiće rekonstrukciju ispusta koji nije bio u funkciji.

Što se tiče podmorskog ispusta, u 2024. godini je postavljen odgovarajući broj opteživača i cilj je da podmorski ispust uvrstimo u pomorske karte, da ne bi dolazilo do oštećenja cjevovoda pri sidrenju plovila.

Problem odvoza mulja, gdje je odvoz u Albaniju prestao krajem 2023. godine, riješen je u dogovoru sa društvom „Deponija“ d.o.o. Podgorica, sa kojim je Ugovor potpisan u aprilu 2024. godine. Da bi ispunili sve zakonske norme u preradi i transportu kanalizacionog mulja, Društvo je dana 16.09.2024.godine dobilo dozvolu za preradu otpada rješenjem Agencije za zaštitu životne sredine broj: 03-UPI-1352/6 sa rokom važenja dozvole 01.07.2029. godine.

Služba za opšte i pravne poslove

Tokom 2024. godine preduzete su sledeće aktivnosti:

1. Zbog prevazilaženja problema sa odvozom mulja, Društvo je dana 13.05.2024. godine zaključilo ugovor o pružanju usluga zbrinjavanja komunalnog mulja sa "Deponija" d.o.o. Podgorica (djel broj 760), a sve uz saglasnost Osnivača, Opštine Budva (djel broj 767).
2. Dana 04.06.2024. godine na sjednici Odbora direktora je usvojena izmjena i dopuna Statuta Društva u dijelu koji se tiče pretežne djelatnosti Društva, a konkretno na dopunu Statuta da Društvo može obavljati i djelatnost koja potpadaju pod šifru 38.00 Zakona o klasifikaciji djelatnosti (" Službenom listu CG", br. 18/2011") - Sakupljanje, obrada i odlaganje otpada; ponovno iskorišćavanje otpadnih materijala;
3. Dana 28.06.2024.godine podnijet zahtjev Upravi za nekretnine PJ Budva u predmetu broj: 919-104-UPI- 3927/24, za upis PS Belvi.
4. Podnijet zahtjev Upravi za nekretnine PJ Budva u predmetu broj: 919-104-UPI- 2606/24, za upis PS Budva.
5. Potpisan je sporazum sa Opštinom Budva o naknadi troškova usluga transporta i odvoženja mulja po ugovoru o pružanju usluga zbrinjavanja komunalnog mulja broj 760 od dana 13.5.2024. godine – djel broj 1067 od 03.07.2024. godine;
6. Potpisan je sporazum sa Opštinom Budva o ustupanju Glavnog revidovanog projekta rekonstrukcije kanalizacionog voda višeg reda sa podmorskim ispustom (pumpna stanica Belvi) – djel broj 1330 od 20.08.2024. godine;
7. Društvo je dobilo Rješenje za preradu i/ili odstranjivanje otpada broj: 03-UPI – 1352/6 od 16.09.2024. godine izdato od strane Agencije za zaštitu životne sredine; Rok važenja do 16.07.2029. godine;
8. Društvo je konkurisalo za dodjelu bespovratnih sredstava za nabavku komunalne opreme i uređaja za upravljanje otpadom za 2024. godinu kod Fonda za zaštitu životne sredine i dobilo opredijeljena sredstva u predmetu broj 04-335/24-1000/2 od 11.11.2024. godine;
9. Aneks I Kolektivnog ugovora Društva broj 1991/2 od 28.11.2024.godine;
10. Izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta broj 1991/1 od 28.11.2024. godine;

11. Dana 16.12.2024.godine donijeto rješenje od strane Uprave za nekretnine PJ Budva u predmetu broj: 919-104-UPI- 6479/24, kojim se brišu upisani tereti iz LN 746 KO Maine;
12. Dana 25.12.2024. godine je Fondu PIO upućen zahtjev Društva (djel. broj 2199) za utvrđivanje beneficiranog radnog staža shodno Pravilniku o utvrđivanju radnih mjesta, odnosno poslova na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i o postupku i načinu za njihovo utvrđivanje ("Službeni list Crne Gore", br. 071/10 od 03.12.2010, 023/13 od 27.05.2013, 070/23 od 11.07.2023.);
13. Dana 26.12.2024.godine donijeta je odluka o privremenom finansiranju, gdje se početkom godine očekuje potpisivanje Aneksa ugovora o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti broj 01-082/23-661/1 sa Opštinom Budva.
14. U 2024.godini Društvu su dostavljena **tri zahtjeva** za slobodan pristup informacijama u odnosu na koje je rješeno na sledeći način
 - ☉ Rješenje 268/1 od dana 27.2.2024.godine/odobren zahtjev za slobodan pristup Centru za građanske slobode;
 - ☉ Rješenje 510/1 od dana 3.4.2024.godine/ odobren zahtjev za slobodan pristup Mans - u;
 - ☉ Rješenje 1670/1 od dana 11.10.2024.godine/ odbija se zahtjev za slobodan pristup Fondacija Bjelopavlički učitelji 1916. Dana 3.12.2024.godine Fondacija Bjelopavlički učitelji 1916 izjavila je žalbu, preko Agencije za zaštitu ličnih podataka zavedena pod brojem 1993, na koju je naše Društvo dostavilo odgovor. Postupak po žalbi još uvijek nije okončan.
15. U toku 2024.godine Odbor direktora održao je **šest sjednica** i to:
 - ☉ Dana 24.01.2024.godine održana je XXIX sjednica na kojoj je usvojen zapisnik sa XXVIII sjednice, Godišnji program obavljanja komunalnih djelatnosti i finansijski plan za 2024. godinu, Plan javnih nabavki za 2024. godine i Pravilnik o naknadi putnih troškova zaposlenih;
 - ☉ Dana 29.03.2024. godine održana je XXX sjednica na kojoj je usvojen zapisnik sa XXIX sjednice, Završni račun Društva za 2023. godinu i donijeta je Odluka o pokriću gubitaka za 2023.godinu, koja je dostavljena Opštini Budva dana 30.12.2024.godine. Na ovoj sjednici Odbor direktora je donio Odluku o ukidanju putnih troškova zaposlenima i stavio van pravne snage Pravilnik o naknadi putnih troškova zaposlenih i odluke broj 94/3 od dana 24.01.2024. godine;
 - ☉ Dana 04.06.2024.godine održana je XXXI sjednica na kojoj je usvojen zapisnik sa XXX sjednice, Izvještaj o radu za 2023. godinu i predlog cijene komunalne usluge za 2025. godinu, za upravljanje komunalnim otpadnim vodama – prečišćavanje komunalnih otpadnih voda. Na istoj sjednici je usvojena izmjena i dopuna Statuta Društva u dijelu koji se tiče pretežne djelatnosti Društva, a konkretno na dopunu Statuta da Društvo može obavljati i djelatnost koja potpadaju pod šifru 38.00

Zakona o klasifikaciji djelatnosti ("Službeni list CG", br. 18/2011") - Sakupljanje, obrada i odlaganje otpada; ponovno iskorišćavanje otpadnih materijala.

- ☺ Dana 13.09.2024.godine održana je XXXII sjednica na kojoj je usvojen zapisnik sa XXXI sjednice i Prva izmjena Plana javnih nabavki za 2024. godinu;
- ☺ Dana 28.11.2024. godine održana je XXXIII sjednica na kojoj je usvojen zapisnik sa XXXII sjednice, izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (broj 1991/1), Aneks I Kolektivnog ugovora Društva (broj 1991/2) kao i odluka o isplati zimnice zaposlenima;
- ☺ Dana 26.12.2024.godine održana je XXXIV sjednica na kojoj je usvojen zapisnik sa XXXIII sjednice, Plan javnih nabavki za 2025. godinu i Godišnji program obavljanja komunalnih djelatnosti za 2025. godinu.

Služba za finansije i razvoj

Primarni zadatak službe je upravljanje finansijama i strateškim razvojem Društva. S tim u vezi, poštujući specifičnu vezu koju Društvo ima sa Osnivačem, ključne odgovornosti u protekloj godinu su uključivale:

- ☉ *Finansijsko planiranje i budžetiranje:* Izrada i praćenje budžeta, optimizacija troškova i alokacija resursa;
- ☉ *Računovodstvo i izveštavanje:* Vođenje finansijskih evidencija, priprema finansijskih izvještaja i osiguravanje usklađenosti sa propisima;
- ☉ *Kontrola troškova:* Analiza rashoda, prepoznavanje mogućnosti za uštede i efikasnije poslovanje;
- ☉ *Investicije i razvoj:* Planiranje i sprovođenje investicionih projekata, procena rizika i strategija rasta;
- ☉ *Praćenje regulativa:* Poštovanje zakona i finansijskih propisa, poreska optimizacija i revizije;
- ☉ *Unapređenje poslovnih procesa:* Identifikacija i implementacija inovacija koje poboljšavaju finansijsku stabilnost i dugoročan razvoj.

Uvažavajući važnost Društva za cjelokupnu privredu grada, jedan od ciljeva službe je svakako bila transparentnost poslovanja. Dugoročno, to znači da je služba usmjerena na održavanje okvira za održavanje finansijske stabilnosti i predviđanje iznenadnih budžetskih opterećenja, adekvatnu raspodjelu resursa u smislu planiranja i razvoja, te maksimizaciju finansijske stabilnosti.

Prihodi Društva u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine iznose 1.582.752,08€⁴, od čega 99,99% čine poslovni prihodi, finansijski prihodi čine 0,00007%, dok ostali prihodi zauzimaju udio od 0,01%. U *Tabeli 5* prikazana je struktura prihoda.

PRIHODI "OTPADNE VODE" DOO za 2024. godinu		
POSLOVNI PRIHODI	1.582.752,08	99,99%
Prihodi od izvršenih usluga	1.567.872,50	
Prihodi od dotacija	14.879,58	
FINANSIJSKI PRIHODI	1,17	0,00007%
Drugi prihodi kamata	1,17	
OSTALI PRIHODI	100,00	0,01%
Ostali nepomenuti rashodi	100,00	
UKUPAN PRIHOD	1.582.853,25	100%

Tabela 5. Struktura prihoda shodno vrsti usluga

⁴ Prihodi su prikazani bez uračunatog PDV-a.

Rashodi Društva u periodu od 01.01.2024. do 31.12.2024. godine, prikazani su u *Tabeli 6.* i za navedeni period iznosili su 1.417.177,42€, od čega su poslovni rashodi imali udio od 99,26%, finansijski rashodi udio od 0,35%, a ostali rashodi udio od 0,40%.

RASHODI "OTPADNE VODE" DOO za 2024. godinu		
POSLOVNI RASHODI	1.417.177,42	99,26%
Troškovi materijala	475.088,71	
Troškovi zarada, nakn. zarada i ostali lični rashodi	627.460,15	
Troškovi proizvodnih usluga	180.073,70	
Troškovi amortizacije i rezervisanja	42.974,29	
Nematerijalni troškovi	91.580,57	
FINANSIJSKI RASHODI	4.948,52	0,35%
Rashodi zatezних kamata	4.821,60	
Rashodi kamata po obavezama za poreze i doprinose	126,92	
OSTALI RASHODI	5.677,23	0,39%
UKUPNO	1.427.803,17	100%

Tabela 6. Prikaz ukupnih rashoda shodno strukturi

Nakon prikaza ukupnih prihoda i rashoda za period od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine, u *Tabeli 7* u nastavku dajemo prikaz bilansa uspjeha za navedeni period.

PRIHODI "OTPADNE VODE" DOO za 2024. godinu	
POSLOVNI PRIHODI	1.582.752,08
Prihodi od izvršenih usluga	1.567.872,50
Prihodi od dotacija	14.879,58
FINANSIJSKI PRIHODI	1,17
Drugi prihodi kamata	1,17
OSTALI PRIHODI	100,00
Ostali nepomenuti rashodi	100,00
UKUPAN PRIHOD	1.582.853,25
RASHODI "OTPADNE VODE" DOO za 2024. godinu	
POSLOVNI RASHODI	1.417.177,42
Troškovi materijala	475.088,71
Troškovi zarada, nakn. zarada i ostali lični rashodi	627.460,15
Troškovi proizvodnih usluga	180.073,70
Troškovi amortizacije i rezervisanja	42.974,29
Nematerijalni troškovi	91.580,57
FINANSIJSKI RASHODI	4.948,52
Rashodi zatezних kamata	4.821,60

Rashodi kamata po obavezama za poreze i doprinose	126,92
OSTALI RASHODI	5.677,23
UKUPNO	1.427.803,17
Dobit prije oporezivanja	155.050,08
Poreski rashod perioda	-1.493,00
Tekući porez na dobit	19.156,00
NETO DOBITAK	137.387,08

Tabela 7. Bilans uspjeha

Društvo je ostvarilo solidan poslovni rezultat u 2024. godini. Prihodi od osnovne djelatnosti su stabilni, a rashodi su pod kontrolom. Visoki troškovi zarada i materijala dominantni su u strukturi rashoda, dok su finansijski rashodi relativno niski. Ostvarena neto dobit od **137.387,08€** potvrđuje efikasnost poslovanja i mogućnost budućih investicija i razvoja.

Vertikalna analiza

U *Tabeli 8.* i *Tabeli 9.* prikazane su vertikalne analize, preciznije učešće pojedinačnih bilansnih stavki u odnosu na unaprijed određene stavke Bilansa uspjeha i Bilansa stanja za 2024. i 2023. godinu.

Pozicija	01.01.2024.	01.01.2023.	Vertikalna analiza bilansa uspjeha	
	31.12.2024.	31.12.2023.	2024.	2023.
I Ukupni prihodi	1.582.852	1.313.717	100%	100%
Prihodi od prodaje - neto prihod	1.567.873	1.294.301	99,05%	98,52%
Ostali prihodi iz poslovanja	14.880	17.722	0,94%	1,35%
Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	101	1.694	0,01%	0,13%
II Ukupni rashodi	1.427.802	1.319.594	100%	100%
Troškovi poslovanja	789.717	756.854	55,31%	57,36%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	627.460	556.019	43,95%	42,14%

Ostali rashodi iz poslovanja	5.677	1.080	0,40%	0,08%
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	4.949	5.641	0,35%	0,43%

Tabela 8. Vertikalna analiza Bilansa uspjeha (u periodu od 01.01.2024 do 31.12.2024. u odnosu na period od 01.01.2023. do 31.12.2023.)

U tabeli su kao 100% polazne stavke prikazani *Ukupni prihodi* i *Ukupni rashodi* za isti period za 2024. i 2023. godinu zaključno na dan 31.12. a zatim je prikazano procentualno učešće pojedinih stavki u ukupnom iznosu za pomenuti period.

Posmatrajući 2024. godinu iz prethodne tabele se može zaključiti da:

- ☉ Najveće učešće u Ukupnim prihodima zauzimaju Prihodi od prodaje (Prihodi od usluga tekućeg i operativnog održavanja) u iznosu od 99,05%;
- ☉ Ostali prihodi iz poslovanja (ostali prihodi po osnovu povraćaja poreza, doprinosa i taksa, ostali nepomenuti prihodi i prihodi - ispravke grešaka ranijih godina) zauzimaju zanemarljiv udio u Ukupnim prihodima u iznosu od 0,94%;
- ☉ Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike, i efekti ugovorene zaštite (drugi prihodi kamata i drugi finansijski prihodi) u iznosu od 0,01%;
- ☉ Najveće učešće u Ukupnim rashodima zauzimaju Troškovi poslovanja (Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala, Ostali troškovi poslovanja i Amortizacija) u iznosu od 55,31%;
- ☉ Značajno učešće u Ukupnim rashodima imaju i zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja u iznosu od 43,95%;
- ☉ Zanemarljiv udio u Ukupnim rashodima imaju Ostali rashodi iz poslovanja (Troškovi u neposlovne svrhe, Troškovi koji nisu dokumentovani i Drugi nepomenuti rashodi) u iznosu od 0,4%.
- ☉ Takođe, udio u ukupnim rashodima imaju Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite u iznosu od 0,35%.

Pozicija	31.12.2024.	31.12.2023.	Vertikalna analiza bilansa stanja	
			2024	2023
I Ukupna aktiva	637.792	579.609	100%	100%
Neuplaćen upisan kapital	1	1	0,00%	0,00%
Stalna imovina	177.112	178.460	27,77%	30,79%
Obrtna imovina	460.680	401.148	72,23%	69,21%
II Ukupna pasiva	637.792	579.609	100%	100%
Kapital	508.051	370.663	79,66%	63,95%
Odložene poreske obaveze	68	1.756	0,01%	0,30%

Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	129.673	207.190	20,33%	35,75%
--	---------	---------	--------	--------

Tabela 9. Vertikalna analiza Bilansa stanja (na dan 31.12.2023. odnosno 31.12.2024.)

U prethodnoj tabeli su kao 100 % stavke prikazane *Ukupna aktiva* i *Ukupna pasiva* za 2024. i 2023. na dan 31.12., a zatim je prikazano procentualno učešće pojedinih stavki u ukupnom iznosu.

Posmatrajući 2024. godinu iz prethodne tabele se može zaključiti da:

- ☉ Najveći udio u Ukupnoj aktivi zauzima Obrtna imovina (Zalihe, Kratkoročna potraživanja i Gotovina na računima i u blagajni) u iznosu od 72,23%;
- ☉ Stalna imovina (Nematerijalna ulaganja, Postrojenja i oprema, Ostala ugrađena oprema, alati i oprema i Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva) zauzima 27,77% u Ukupnoj aktivi;
- ☉ Zanimljiv udio u Ukupnoj aktivi ima stavka Neuplaćen upisan kapital, s obzirom da je po Zakonu o privrednim društvima minimalni osnivački ulog za Društvo sa ograničenom odgovornošću 1€.

Horizontalna analiza

U *Tabeli 10.* i *Tabeli 11.* prikazane su horizontalne analize, preciznije promjene pojedinačnih stavki u Bilansu uspjeha i Bilansu stanja u tekućoj godini u poređenju sa prethodnom godinom. Razlika je izražena u apsolutnom i relativnom iznosu.

Pozicija	01.01.2024.	01.01.2023.	Horizontalna analiza bilansa uspjeha	
	31.12.2024.	31.12.2023.	Apsolutna razlika	Procentualna razlika
I Ukupni prihodi	1.582.852	1.313.717	269.136	20,49%
Prihodi od prodaje - neto prihod	1.567.873	1.294.301	273.572	21,14%
Ostali prihodi iz poslovanja	14.880	17.722	-2.842	-16,04%
Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	101	1.694	-1.593	-94,03%
II Ukupni rashodi	1.427.802	1.319.594	108.209	8,20%
Troškovi poslovanja	789.717	756.854	32.863	4,34%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	627.460	556.019	71.441	12,85%

Ostali rashodi iz poslovanja	5.677	1.080	4.597	425,79%
Rashodi po osnovu kamara, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	4.949	5.641	-692	-12,26%

Tabela 10. Horizontalna analiza Bilansa uspjeha (na dan 31.12.2024. / 31.12.2023.)

Posmatrajući 2024. u odnosu na 2023. godinu, iz prethodne tabele se može zaključiti da:

- ☉ Prihodi od prodaje (Prihodi od usluga tekućeg i operativnog održavanja) su se povećali za 21,14%;
- ☉ Ostali prihodi iz poslovanja (Ostali prihodi po osnovu povraćaja poreza, doprinosa i taksa, ostali nepomenuti prihodi i prihodi - ispravke grešaka ranijih godina) su manji u odnosu na uporedni period za 16,04%;
- ☉ Ukupni prihodi su se povećali za 20,49%;
- ☉ Usled većeg obima poslovanja, Troškovi poslovanja (Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala, Ostali troškovi poslovanja i Amortizacija) povećali su se u ukupnosti za 4,34%;
- ☉ Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi su se povećali i to u iznosu od 12,85%;
- ☉ Ukupni rashodi su se povećali za 8,20%.

Pozicija	31.12.2024.	31.12.2023.	Horizontalna analiza bilansa stanja	
			Apsolutna razlika	Procentualna razlika
I Ukupna aktiva	637.792	579.609	58.183	10%
Neplaćen upisan kapital	1	1	0	0%
Stalna imovina	177.112	178.460	-1.348	-1%
Obrtna imovina	460.680	401.148	59.532	15%
II Ukupna pasiva	637.792	579.609	58.183	10%
Kapital	508.051	370.663	137.388	37%
Odložene poreske obaveze	68	1.756	-1.688	-96%
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	129.673	207.190	-77.517	-37%

Tabela 11. Horizontalna analiza Bilansa stanja (na dan 31.12.2023., odnosno 31.12.2022.)

Posmatrajući 2024. u odnosu na 2023. godinu, iz prethodne tabele se može zaključiti da:

- ⦿ Neuplaćen upisan kapital je ostao nepromijenjen;
- ⦿ Stalna imovina se smanjila za 1%
- ⦿ Obrtna imovina se povećala za 15,00%;
- ⦿ Ukupna aktiva se povećala za 10,00%;
- ⦿ Kapital se povećao za 37%;
- ⦿ Odložene poreske obaveze (poreska amortizacija) su se smanjile za 96,00%,
- ⦿ Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze su se smanjile za 37%.

Društvo je povećalo ukupnu aktivu za 10%, pri čemu su obrtna sredstva značajno porasla, dok je stalna imovina blago smanjena. Na strani pasive kapital je porastao za 37%, dok su kratkoročne obaveze smanjene za 37%, što ukazuje na smanjenje duga prema dobavljačima i poboljšanje finansijske stabilnosti.

Pozicija	01.01.2024.	01.01.2023.
	-	-
	31.12.2024.	31.12.2023.
(1) Ukupni prihodi	1.582.853,25	1.313.716,94
(2) Ukupni rashodi	1.427.803,17	1.319.593,53
(1-2) Dobitak prije oporezivanja	155.050,08	-5.876,59

Tabela 12. Rezultat fiskalnog perioda

U Tabeli 12. prikazan je rezultat fiskalnog perioda prije oporezivanja (dobit) za 2024. fiskalnu godinu i uporedno za prethodnu godinu. Društvo je 2024. godine prihodovalo 1.582.853,25€, a rashodovalo 1.427.803,17. Tako da, na dan 31.12.2024. godine rezultat prije oporezivanja u iznosu, i to 155.050,08€.

Pozitivan finansijski rezultat ukazuje na stabilno i efikasno poslovanje. Prihodi su premašili rashode, što govori o dobroj kontroli troškova i mogućnostima za dalji razvoj. Preporučuje se analiza ključnih faktora koji su doprinijeli ostvarenju dobiti, kako bi se identifikovali potencijali za dalji rast i optimizaciju rashoda. Takođe, bilo bi korisno razmotriti planove za reinvestiranje dobiti u unapređenje poslovanja ili diversifikaciju prihoda.

Društvo, dakle, poslovanjem sa dobiti osigurava sopstvenu finansijsku održivost, što umplificira da određeni period može finansirati sopstvene aktivnosti bez budžetskih beneficija. Služba za finansije i razvoj u skladu sa navedenim predlaže:

- ⦿ *Reinvestiranje u poboljšanje usluga* - Ostvarena dobit može se koristiti za unapređenje infrastrukture, modernizaciju opreme, povećanje kvaliteta usluga i efikasniji rad, što direktno koristi građanima;
- ⦿ *Smanjenje opterećenja za budžet* - Ako javno preduzeće posluje sa gubicima, to često znači da će razliku morati da pokrije država ili lokalna samouprava, što dugoročno može opteretiti budžet. Kada preduzeće ostvaruje dobit, smanjuje se potreba za dodatnim finansiranjem iz javnih sredstava;

- ☺ *Odgovorno upravljanje resursima* - Pozitivan finansijski rezultat pokazuje da se preduzećem upravlja efikasno, da se troškovi kontrolišu, a prihodi ostvaruju na način koji je u skladu sa zakonskim regulativama i interesima građana;
- ☺ *Investicije i razvoj* - Dobit omogućava preduzeću da planira i sprovodi razvojne projekte bez dodatnog zaduživanja, čime se osigurava dugoročna stabilnost i bolja usluga za korisnike.

Može se, dakle, zaključiti da cilj Društva i Osnivača nije maksimizacija profita kao kod privatnih kompanija, već odgovorno i efikasno upravljanje resursima u interesu građana, pri čemu ostvarena dobit doprinosi boljem funkcionisanju i razvoju cjelokupne gradske privrede.

SWOT analiza

SWOT analiza razvijena je kao sredstvo systemske analize odnosa internih prednosti (S – Strength) i slabosti (W – Weaknesses), te eksternih povoljnih prilika (O – Opportunities) i prijetnji (T – Threats). Na toj se osnovi formira SWOT matrica sa četiri strateške alternative. Standardi ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, itd. eksplicitno ne zahtijevaju ovu vrstu analize; oni zahtijevaju razumijevanje po više osnova relevantnih eksternih i internih pitanja, zahteva zainteresovanih strana; utvrđen predmet i područje primjene koji dolazi kao informisana odluka itd.

Dakle – SWOT analiza je samo jedan od mogućih „puteva“ kojima će organizacija ići sa ciljem da ostvari relevantne informacije, koje se, a u zavisnosti od potreba organizacije, mogu saopštiti unutar zasebnih zapisa, tabela integrisanih u različite izveštaje, kao dio dokumentacije koji saopštava odsjek strateške analize ili top menadžment, unutar različitih dinamičkih baza koje služe za podršku odlučivanju, u priručnicima različitih funkcija i/ili standarda i/ili na bilo koji način za koji smatra da je za nju najadekvatniji.

Prateći dobru praksu, Društvo kontinuirano vrši analizu, planiranje i praćenje strateških ciljeva:

- ☺ *Snage su oranzacioni činiooci zbog kojih je Društvo konkurentnije na tržištu u odnosu na druge slične organizacije. To je resursna prednost i distinktivna kompetencija koja organizaciju čini superiornom u zadovoljavanju tržišta i potrošača, čime joj direktno daje komparativnu prednost u odnosu na druge slične učesnike na tržištu. Snage nastaju iz posjedovanja jedinstvenih resursa i kompetencija koje organizacija ima, načina njihove upotrebe i upravljanja istim u svrhu postizanja ciljeva. Snage se kontinuirano analiziraju i utvrđuju u odnosu na sposobnost zadovoljavanja zahtjeva Osnivača i potreba potrošača, odnosno uključuju kontinuirano eksternu i internu perspektivu posmatranja;*
- ☺ *Slabosti su ograničenja u jednom ili više područja organizacije Društva, resursima i kompetencijama koji sprječavaju postizanje dobrih rezultata u odnosu na konkurente, te umanjuju sposobnost konkurentnosti;*

- ☉ *Prilike su krucijalne, povoljne situacije u poslovnom okruženju Društva, koje nedvosmisleno omogućavaju da se pojača konkurentska pozicija i prednost. Trendovi i promjene u okolini uvijek su izvor prilika za Društvo;*
- ☉ *Prijetnje su nepovoljne situacije u okolini organizacije, tačnije prepreke za ostvarivanje željene pozicije Društva, te potencijalno ugrožavaju konkurentsku sposobnost.*

Strength	Weaknesses
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mlad tim u Društvu i iskusan tim spoljnih saradnika; 2. Održavanje mreže kontakata sa drugim privrednim društvima u Zemlji i van nje, sa akcentom na partnere koji su od krucijalnog značaja za nabavku rezervnih djelova ugrađenih u postrojenje; 3. Kontinuiran kvalitet usluge; 4. Sposobnost donošenja brzih odluka u kriznim situacijama. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zavisnost od lokalne samouprave; 2. Nestabilan cash flow; 3. Nedovoljno iskustvo u pojedinim oblastima djelovanja; 4. Nedovoljna inicijativa zaposlenih za dodatnom edukacijom i usavršavanjem; 5. Opadanje timskog duha na nivou organizacije.
Opportunities	Threats
<ol style="list-style-type: none"> 1. Svijest o značaju zaštite životne sredine; 2. Samostalan prevoz mulja; 3. Mogućnost dodatne edukacije i sticanja znanja; 4. Pобољшanje procesa kroz usvajanje <i>know-how</i> tehnologija; 5. Razvoj novih proizvoda i usluga; 6. Ubrzane investicije na nivou lokalne samouprave i u Zemlji; 7. Povećanje kapaciteta postrojenja; 8. Promovisanje održivog razvoja kroz poslovanje Društva. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatak znanja i iskustva zaposlenih; 2. Negativni ekonomski trendovi u Zemlji i inostranstvu; 3. Stvaranje negativne reputacije i nezadovoljstva građana; 4. Ekološka šteta; 5. Flukutacija stručnog kadra; 6. Smanjen obim potencijalnih projekata.

Mogući faktori za analizu

<i>Interni</i>	<i>Externi</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Marketing planiranje <ul style="list-style-type: none"> ☺ Kvalitet kanala distribucije; ☺ Istraživanje tržišta; ☺ Broj žalbi; ☺ Komunikacija sa građanima; ☺ Ažurnost u rješavanju spornih situacija; ☺ Usmjerenost na krajnjeg korisnika. 2. IS na nivou top menadžmenta <ul style="list-style-type: none"> ☺ Brzina dobijanja odgovora; ☺ Kvalitet postojećih informacija; ☺ Sistem usmjeren ka održavanju dobre komunikacije sa nadležnim skeretarijatom. 3. Top menadžment <ul style="list-style-type: none"> ☺ Vještine; ☺ Usaglašenost sa sistemom; ☺ Sistem vrijednosti; ☺ Iskustvo; ☺ Koordinacija napora. 4. Operativnost <ul style="list-style-type: none"> ☺ Kontrola procesa; ☺ Kontrola kapaciteta; ☺ Postrojenje i oprema; ☺ Kontrola inventara; ☺ Kontrola kvaliteta; ☺ Efikasnost korišćenja energije. 5. Finansije <ul style="list-style-type: none"> ☺ Finansijska kontrola; ☺ Planiranje; ☺ Poreska politika. 6. Ljudski resursi <ul style="list-style-type: none"> ☺ Sposobnost zaposlenih; ☺ Sistem zaposlenih; ☺ Fluktuacija zaposlenih; ☺ Moral zaposlenih. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Društvene promjene <ul style="list-style-type: none"> ☺ Povećanje broja korisnika; ☺ Promjena svijesti potrošača; ☺ Turistička sezona. 2. Zakonodavstvo <ul style="list-style-type: none"> ☺ Uticaj legislative na proizvodne troškove; ☺ Uvođenje novih prioriteta u sistemu zaštite životne sredine; ☺ Preusmjeravanje novca za razvoj javnih preduzeća u okviru lokalne samouprave. 3. Ekonomske promjene <ul style="list-style-type: none"> ☺ Fluktuacija cijena kod dobavljača osnovnih sirovina i usluga za nesmetano funkcionisanje postrojenja. 4. Promjene na svjetskom tržištu <ul style="list-style-type: none"> ☺ Usvajanje novih tehnologija - uticaj na poziciju troškova, kvalitet proizvoda; ☺ Zastarjelost tehnologije i opreme koja se koristi u procesu rada. 5. Dobavljači <ul style="list-style-type: none"> ☺ Promjene u cijeni – uticaj na cijene, potražnju, doprinos; ☺ Promjene nabavke - uticaj na proizvodne procese, investicione zahtjeve; ☺ Promjene u broju dobavljača, uticaj na troškove, dostupnost.

Ciljevi analize		
Faktori/ Oblasti za razmišljanje i analizu	Reakcija	Ocjena ⁵ prioriteta
Snaga Društva se identifikuje putem kontinuiranog dijaloga sa Osnivačem i dobavljačima.		4
Pokazatelji za identifikovanje snage spadaju u jednu od četiri različite kategorije.		5
1. Snažne finansije znače prednost u odnosu na konkurenciju. Važni faktori u tom smislu uključuju:	1. Mogućnost finansiranja od strane međunarodnih institucija (pored lokalne samouprave);	5
☺ Vješto manevrisanje;	2. Adekvatan i kompetentan kadar za upravljanje postrojenjem;	5
☺ Pristup dugoročnim ulaganjima i inostranim sredstvima.	3. Uspostavljanje poslovanja u skladu sa standardom za zaštitu životne sredine;	4
2. Marketing je ključ našeg uspjeha. Poslovanje je organizovano tako da doprinosi:	4. Pokretanje projekata u cilju održivog razvoja;	3
☺ Dobroj reputaciju i jakom brendu kom težimo;	5. Komunikacija sa klijentima i analiza njihovog zadovoljstva;	3
☺ Dobroj korisničkoj usluzi;	6. Komunikacija sa organizacijama koje mogu predstaviti mišljenja i zabrinutosti građana;	5
☺ Vještom kadru;	7. Sposobnost upravljanja u teškim situacijama;	4
☺ Promociji zaštite životne sredine i održivog razvoja.	8. Sposobnost donošenja brzih odluka;	4
3. Upravljačke i kadrovske vještine obezbjeđuju važnu potporu za uspjeh. Pod ovim, generalno, uključujemo sledeće faktore:	9. Brza administracija;	5
☺ Sposobnost upravljanja u teškim situacijama;	10. Adekvatna oprema za rad;	5
☺ Sposobnost donošenja brzih odluka;	11. Adekvatna obučenosť kadra za rad i upravljanje opremom;	5
☺ Uspješno regrutovanje zaposlenih, kao i efektivan trening i razvoj istih;	12. Dobri odnosi sa dobavljačima;	5
☺ Dobra motivacija i moral;	13. Pozitivna radna atmosfera među zaposlenima i privrežnost organizaciji kroz dobre radne uslove.	5
☺ Efikasna administracija.		

⁵ Prioritet se ocjenjuje prema važnosti, od 1 - najmanje važno do 5 - od izuzetne važnosti

<p>4. Snage u procesu usluga uključuju stalno usavršavanje povjerilačkog odnosa sa Osnivačem, a samo Društvo ostvaruje korist putem ulaganja nadležnog sekretarijata u:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ Modernizaciju postrojenja; ⊕ Adekvatnu opremu i redovno održavanje 		
<p>Slabosti su takođe identifikovane kroz gore navedene 4 kategorije, pa time:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Loše upravljanje finansijama može da rezultira nepovoljnom pristupačnošću fondovima koji su nam potrebni za investiranje u razvoj i unapređenje poslovanja uopšte. 2. Nedostatak fokusiranosti na tržište, te isključiva orjentisanost na održavanje postrojenja u stanju operativnosti dugoročno vode do: <ul style="list-style-type: none"> ⊕ Nereagovanja na zahtjeve potrošača; ⊕ Ograničene ili zastarjele načine izvršenja usluga; ⊕ Osećaja ugodnosti i neinoviranja procesa; ⊕ Pretjeranog oslanjanja na nekoliko stalnih dobavljača. 3. Upravljačke i kadrovske slabosti su često teške za prepoznavanje i samim tim se teško prihvataju. S tim u vezi, detektuje se: <ul style="list-style-type: none"> ⊕ Neuspjeh u delegiranju i obuci nasljednika; ⊕ Ekspertize i kontrola zaključani u nekolicini ključnih zaposlenih; ⊕ Nesposobnost prihvatanja savjeta koji je došao od strane top menadžmenta ili nekog spoljnog saradnika. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograničenost ponude dobavljača; 4 2. Nedostatak inovativnosti; 5 3. Zavisnost od relokacije sredstava; 5 4. Neadekvatno delegiranje odgovornosti; 4 5. Nedovoljna spremnost za preuzimanje datih odgovornosti; 5 6. Nedovoljno obučenog kadra; 4 7. Specifičnost djelatnosti. 5 	

<p>4. Slaba efikasnost procesa, u biti uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ Zastarjelu opremu; ⊕ Poslovanje dugoročno vezano za dobavljače koji odlažu održavanje opreme i nabavku dijelova za predmetne servise 		
<p>Šanse su eksterne promjene u Društvu koje pružaju šansu da dobro vođeni procesi mogu biti naša konkurentska prednost:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ Poboljšanje usluge krajnjim korisnicima, ili nova prednost koja je zadobijena preko njih; ⊕ Poboljšani ugovori o snabdijevanju, poput snabdevanja <i>just-in-time</i> ili <i>outsourcing</i> sporednih aktivnosti; ⊕ Šansa za regrutaciju ključnih zaposlenih; ⊕ Šansa za razvoj poslovanja sa ciljem održivog razvoja; ⊕ Šansa za razvoj i obučavanje kadrova; ⊕ Šanse za saradnju sa inostranim kompanijama za razvoj poslovnog procesa; ⊕ Šansa za promociju poslovanja uz zaštitu životne sredine. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pokretanje projekata u okviru organizacije sa ciljem održivog razvoja; 2. Konstantno obučavanje zaposlenih; 3. Mogućnost povećanja broja zaposlenih; 4. Održavanje postojeće saradnje sa inostranim dobavljačima; 5. Poštovanje procesa i poslovanje u skladu sa procedurama za zaštitu životne sredine. 	<p>5</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>Prijetnje su promjene koje uključuju Društvo i pojedince i direktno utiču na poslovanje, te mogu da imaju dalekosežne posljedice, na primjer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⊕ Gubitak značajnog dobavljača; ⊕ Loši odnosi sa jednim ili grupom distributera; ⊕ Neuspjeh dobavljača da odgovore na zahtjevan kvalitet; ⊕ Povećanje cijena od strane dobavljača; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gubitak značajnog dobavljača; 2. Nedostatak investicija 3. Nedostatak materijala za izvršenje usluge; 4. Kvar na opremi može izazvati preveliku štetu u pogledu zaštite životne sredine; 5. Nemogućnost popravke; 6. Promjena zakona, nepovoljnih za razvoj preduzeća; 	<p>5</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>3</p>

<ul style="list-style-type: none"> ⊕ Kruto tržište radne snage, vodi ka teškoćama u regrutovanju novih, sposobnih i obučenih radnika; ⊕ Legalni mehanizmi (tužba od strane korisnika); ⊕ Nedovoljno sredstava od strane lokalne samouprave ili investitora; ⊕ Kvar na opremi i nemogućnost popravke; ⊕ Političke, pravne ili regulatorne promjene; ⊕ Ekonomski trendovi; ⊕ Društveni razvoj. Povećanje broja stanovnika i turistička sezona; ⊕ Nemogućnost povećanja kapaciteta; ⊕ Nove tehnologije. Na primjer, tehnologije koje čine uslugu zastarjelim ili konkurentima daju prednosti; ⊕ Povrede na radu. 	<ul style="list-style-type: none"> 7. Nemogućnost povećanja kapaciteta sa porastom broja stanovnika i u toku turističke sezone; 8. Nespremnost za vanredne situacije; 9. Neažurnost i neinformisanost o novim načinima za razvoj usluga u vidu nove opreme i tehnologije; 10. Opasnost i izloženost toksičnim materijalima zaposlenih na radnom mjestu. 	<p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">4</p> <p style="text-align: center;">5</p>
---	---	---

Izveštaj o javnim nabavkama za 2024. godinu

Plan javnih nabavki za 2024. godinu usvojen odlukom Odbora direktora broj 94/2 od 24.01.2024. godine (šifra plana javnih nabavka na CEJN-u 18993, objavljen 24.01.2024. godine), ukupne procijenjene vrijednosti 279.247,13€ i iznosa PDV-a 58.641,90€, razvrstan prema vrsti predmeta javne nabavke, kroz brojke je iznosio:

- Ukupna vrijednost za *robe* - Procijenjena vrijednost javne nabavke 148.236,39€; Iznos PDV-a 31.129,64€;
- Ukupna vrijednost za *radove* - Procijenjena vrijednost javne nabavke 32.000,00€; Iznos PDV-a 6.720,00€;
- Ukupna vrijednost za *usluge* - Procijenjena vrijednost javne nabavke 99.010,74€; Iznos PDV-a 20.792,26€.

Nakon potrebe za izmjenom plana javnih nabavki, zatim odluke Odbora direktora o prvoj izmjeni plana javnih nabavki za 2024. godinu, broj 1488/1 od 13.09.2024. godine (izmjena objavljena i odobrena na CEJN-u 13.09.2024. godine), donešena je *prva izmjena plana javnih nabavki za 2024.godinu*, gdje je istim nastala potreba za nabavkom rolo vrata za potrebe zgrade mehaničkog tretmana i magacina, nabavkom pumpi za pumpnu stanicu Belvi, građevinskim radovima na izradi šahte za smještaj mjerača protoka-bajpas. U prvoj izmjeni plana javnih nabavki, u odnosu na prvobitni plan, nisu se našli hitni sanacioni i građevinski radovi, kao i izgradnja hale za sistem zbrinjavanja viška mulja Pyrodry 5000. Prva izmjena plana javnih nabavki za 2024. godinu je bila iste ukupne procijenjene vrijednosti 279.247,13€ i iznosa PDV-a 58.641,90€, a razvrstana prema vrsti predmeta javne nabavke, kroz brojke je iznosila:

- Ukupna vrijednost za *robe* - Procijenjena vrijednost javne nabavke 174.236,39€; iznos PDV-a 36.589,64€;
- Ukupna vrijednost za *radove* - Procijenjena vrijednost javne nabavke 6.000,00€; iznos PDV-a 1.260,00€;
- Ukupna vrijednost za *usluge* - Procijenjena vrijednost javne nabavke 99.010,74€; iznos PDV-a 20.792,26€.

U toku 2024. godine raspisane su sledeće *nabavke* putem *CEJN*-a:

- *Nabavka ulja i maziva* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 11.504,13€, ugovoreni iznos bez PDV-a 3.561,63€ sa dobavljačem Pegasus d.o.o.);
- *Remont rešetke u dijelu mehaničkog tretmana* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 12.600,00€, ugovoreni iznos bez PDV-a 12.560,00€ sa izvršiocom Norma d.o.o.);
- *Nabavka osnovnih hemikalija za rad - Reagensi za ispitivanje parametara otpadnih voda* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 14.885,95€, ugovoreni iznos bez PDV-a 11.927,70€ sa dobavljačem PDG Professional Development Group d.o.o.);

- *Nabavka usluge - Obezbjedenje lica i imovine* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 34.710,74€, ugovoreni iznos bez PDV-a 34.689,60€ sa izvršiocem Guard F.T.O. d.o.o.);
- *Nabavka goriva za službena vozila i dizel agregate* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 6.446,28€, ugovor potpisan na procijenjenu vrijednost sa dobavljačem Jugopetrol AD);
- *Nadgradnja SCADA Sistema* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 10.000,00€, ugovor potpisan na procijenjenu vrijednost sa izvršiocem Anton Grosse-Wentrup GmbH);
- *Nabavka rolo vrata za potrebe zgrade mehaničkog tretmana i magacina* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 5.000,00€, ugovoreni iznos bez PDV-a 4.115,47€ sa dobavljačem Alupromet d.o.o.);
- *Analize akreditovanih laboratorija po partijama* (Ukupna procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 18.200,00€, ugovoreni iznos bez PDV-a 14.800,00€ za mjerenje kvaliteta vazduha, 2.100,00€ za analizu kvaliteta otpadnih voda, 268,00€ za analizu kanalizacionog mulja sa izvršiocem Centar za ekotoksikološka ispitivanja d.o.o, kao i ugovoreni iznos bez PDV-a 405,40€ za mjerenje nivoa buke sa izvršiocem Institut sigurnost d.o.o.);
- *Nabavka pumpi za pumpnu stanicu Belvi* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 21.000,00€, ugovoreni iznos bez PDV-a 19.980,00€ sa dobavljačem Tangenta d.o.o.);
- *Građevinski radovi na izradi šahte za smještaj mjeraca protoka-bajpas* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 6.000,00€, ugovoreni iznos bez PDV-a 5.951,33€ sa izvođačem Hydrogis system d.o.o.);
- *Servis pumpi, elektromotora i agregata po partijama* (Ukupna procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 23.500,00€, ugovoreni iznos bez PDV-a 4.330,00€ za servis dizel elektro agregata sa izvršiocem Unel d.o.o., ugovoreni iznos bez PDV-a 8.970,00€ za servis pumpi i elektromotora sa izvršiocem Montex-Elektromont d.o.o. i ugovoreni iznos bez PDV-a 9.432,92€ za servis Netzsch pumpi sa izvršiocem Ostral d.o.o.);
- *Izvođenje radova na izgradnji armirano - betonskih šahtova radi sanacije pukotina na vodovodnim ventilima* (Nabavka izvršena mimo plana javnih nabavki i na procijenjenu vrijednost javne nabavke bez PDV-a 5.000,00€, ugovoren iznos bez PDV-a 4.800,00€ sa izvođačem Hydrogis system d.o.o.);
- *Nabavka osnovnih hemikalija za rad - Ferihlorid za separaciju mulja* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 65.000,03€, i ugovoren iznos bez PDV-a 59.085,00€ sa dobavljačem Tekom promet);
- *Nabavka osnovnih hemikalija za rad - Kreč za stabilizaciju i dezinfekciju mulja* (Procijenjena vrijednost javne nabavke bez PDV-a 50.400,00€, i u procesu je potpisivanje odnosno zaključenje ugovora u iznosu bez PDV-a 44.520,00€ sa dobavljačem PDG Professional Development Group d.o.o.).

Shodno zakonu o javnim nabavkama i obavezi sačinjavanja polugodišnjih izvještaja za period od 01. januara 2024.godine do 30. juna 2024.godine, sačinjen je polugodišnji izvještaj za prvi dio 2024.godine, automatski generisan u roku od 30 dana nakon isteka prvog polugodišnjeg perioda i to na dan 18.07.2024.godine, odnosno izvještaj o zaključenim ugovorima za navedeni period, djelovodni broj 1145 od 18.07.2024.godine. Izvještaj se odnosi na jednostavne nabavke iznad

8.000,00€ i za otvorene postupke i poslat je istog datuma Ministarstvu finansija - Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki.

U skladu sa zakonom, izvještaj je poslat 30.12.2024.godine Ministarstvu finansija - Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki evidenciju o sukobu interesa, odnosno kršenju aktikorupcijskog pravila i metodologiju analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki za 2024.godinu.

U toku 2024.godine je putem *saglasnosti*, odnosno *izuzeća*, koje predstavljaju *jednostavne nabavke do 8.000,00€ bez PDV-a*, raspisano tj. izvršeno 176 nabavki.

Ukupan iznos saglasnosti je 150.846,39€ (sa uračunatim PDV-om). U skladu sa članom 3 stav 3 Pravilnika o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki („Službeni list CG”, broj 016/23, 020/23, 036/23, 114/23, 049/24 i 114/24), ukupna godišnja vrijednost nabavki do 8.000,00€ može da iznosi najviše 100.000,00€ za naručioce čiji plan javnih nabavki iznosi do 1.000.000,00€, što je slučaj u Društvu. S obzirom da je navedena izmjena urađena 29.05.2024.godine, a kako je prelaznim odredbama utvrđen početak primjene izmjene Pravilnika, istaknuto je kroz obavještenje od 05.06.2024.godine od strane Ministarstva finansija - Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki, da se navedeno ograničenje odnosi na period od 06. juna do 31. decembra 2024. godine. Samim tim, uzimajući navedeni vremenski period, ukupan iznos jednostavnih nabavki ispod 8.000,00€ iznosi 91.700,31€ sa PDV-om.

Kao što je postojala zakonska obaveza za jednostavne nabavke iznad 8.000,00 € i otvorene postupke da se sačinjavaju polugodišnji izvještaji, tako je i za saglasnosti odnosno jednostavne nabavke ispod 8.000,00€ sačinjen istoimeni izvještaj za prvi polugodišnji period, takođe generisan 18.07.2024. iz CEJN-a, djelovodni broj 1145/1 od 18.07.2024. godine. Navedeni izvještaj je istog datuma prosljeđen Ministarstvu finansija - Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki.

Ovdje treba napomenuti da je u okviru saglasnosti, odnosno jednostavnih nabavki do 8.000,00 €, potpisano više ugovora, gdje se sukcesivno isporučuju robe i usluge, tako da će i sama plaćanja biti u skladu s tim.

Ugovori putem saglasnosti, odnosno izuzeća u 2024. godini, za nabavke roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti na godišnjem nivou do 8.000,00€, su potpisani sa sledećim dobavljačima/izvođačima/izvršiocima:

- 1) Stela Bu2 d.o.o. - nabavka kafe i napitaka u iznosu od 3.600,00€ sa PDV-om;

- 2) Tekom promet d.o.o. - nabavka sredstava za higijenu i potrošne robe u iznosu od 3.600,00€ s PDV-om;
- 3) Mtel d.o.o. - nabavka usluga mobilne telefonije u iznosu od 3.128,26€ s PDV-om;
- 4) Kastex d.o.o. - nabavka kancelarijskog materijala u iznosu od 1.815,00€ s PDV-om;
- 5) Okov d.o.o. - nabavka materijala za rad - potrošni šrafovski i prateći materijal za maziva u ukupnom iznosu od 4.235,00€ s PDV-om;
- 6) Vatrooprema d.o.o. - zaštitna oprema za rad u iznosu od 6.060,00€ s PDV-om;
- 7) Montecontrol d.o.o. - obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite i zdravlja na radu u iznosu od 1.306,80€ s PDV-om;
- 8) Montenomaks C&L d.o.o. - špeditorske usluge u iznosu od 1.300,75€ s PDV-om;
- 9) IT Security d.o.o. - nabavka redundantnog servera za Scada sistem sa storidž uređajem u iznosu od 5.735,40€ s PDV-om;
- 10) Sun Invest d.o.o. - usluge vršenja stručnog nadzora nad radovima na izgradnji bajpasa na PPOV Vještica u iznosu od 3.025,00€ s PDV-om;
- 11) PWL GmbH & Co. Anlagentechnik KG - lanac za rešetku na PS Zeps u iznosu od 5.416,00€ bez PDV-a (ino dobavljač);
- 12) Šole d.o.o. - otvoreni vodonepropusni abrol kontejner sa ceradom u iznosu od 5.700,00€ bez PDV-a (ino dobavljač);
- 13) Vagar d.o.o. - nabavka elektronske kontrolne vage za mjerenje osovinskog opterećenja vozila sa okvirima za ugradnju platformi u tlo u iznosu od 6.322,25€ s PDV-om;
- 14) Nordic Water Products AD - nabavka zamjenskih djelova za Meva uređaj (DS - 21 - 130 - 5 1.4301) sa uračunatim transportom u iznosu od 4.782,50€ bez PDV-a (ino dobavljač);
- 15) AQUA ENGINEERING - izrada tehničke dokumentacije - Glavnog projekta vodovodne i fekalne kanalizacije duž saobraćajnica S79-79 i S80-80 u zahvatu DUP-a Bečići u iznosu od 5.324,00€ s PDV-om;
- 16) FMP-ELEKTRO - nabavka limenih gazišta i ugaonih opšivki na aeracionim bazenima u iznosu od 4.960,00€ s PDV-om;
- 17) Veb centar d.o.o. - održavanje veb sajta i produženje zakupa prostora na internetu u iznosu od 337,80€ s PDV-om;
- 18) Crnogorski Telekom AD Podgorica - Cloud usluga, Office 365 i Magenta 1 biznis fiksni paket-standard - ukupan iznos fakturisan u prošloj godini 1.753,47€ s PDV-om;
- 19) Pošta Crne Gode AD - pružanje poštanskih usluga - ukupan iznos fakturisan u prošloj godini 157,97€ s PDV-om.

Shodno članu 182 stav 1 tačka 2 Zakonu o javnim nabavkama i obavezi sačinjavanja godišnjih izvještaja za prethodnu godinu, sačinjen je godišnji izvještaj za 2024.godine, i to na dan 03.02.2025.godine, odnosno izvještaj o zaključenim ugovorima koji prikazuje sve zaključene ugovore za navedeni period djelovodni broj 158 od 05.02.2025.godine, odnosno za jednostavne nabavke iznad 8.000,00 € i za otvorene postupke. Pored njega, i za saglasnosti odnosno jednostavne nabavke ispod 8.000,00€ sačinjen je istoimeni izvještaj za prošlu godinu, takođe generisan 03.02.2025. iz CEJN-a, djelovodni broj 159 od 05.02.2025.godine. Navedeni izvještaji su 05.02.2025.godine poslali Ministarstvu finansija - Direktorat za upravljanje javnim investicijama i politiku javnih nabavki.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREDLOG MJERA

Izveštaj predstavljen po službama imao je za cilj transparentnost realizacije planiranih aktivnosti Društva kroz praćenje ishoda poslovnih procesa, a sve u cilju optimizacije i unapređenja rada postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Budvi. Dugoročno se planira uvođenje naplate usluga rada postrojenja preko adekvatne pozicije na računu "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Budva, te potpuno rasterećenje Osnivača u pogledu finansiranja Društva. Navedeno je u skladu sa važećim Zaključkom o setu operativnih mjera broj 01-040/20-124/1 od 19.02.2020.godine. S tim u vezi, kroz „Izveštaj o sanaciji nedostataka“ dodat je i osvrt rukovodioca tehničke službe na petogodišnju ishod remonta problematičnih tačaka na postrojenju i pripadajućim stanicama.

U godini koja je za nama, sastanci sa Osnivačem u vidu izvještavanja o radu i sanaciji procesa rada, uz stabilne finansijske prilive, doveli su do stabilizacije cjelokupnih poslovnih procesa. Na samom postrojenju, ali i pripadajućim pumpnim stanicama, s tim u vezi, izvršen je niz servisa, kupljena je značajna količina rezervnih djelova, te je ljetnja sezona 2024.godine dočekana u potpuno ispravnom stanju. Ovo je značajno naglasiti, budući da je zatečeno stanje ukazivalo na niz problematičnih tačaka kako na postrojenju, tako i na pumpnim stanicama.

Sve tri pumpne stanice su djelimično sanirane. Očekuje se zamjena inox cijevi na PS Zeps i PS Belvi, kao i STAFIO ventila. Nabavljena je značajna količina rezervnih djelova i problematične servisne tačke su popravljene. Kako bi postrojenje i stanice funkcionisali nesmetano, tokom 2024.godine izvršena je kupovina u vrijednosti od još 180.400,00€ rezervnih djelova putem tenderskih nabavki, iz sredstava Osnivača. Prvenstveno, tu treba izdvojiti nabavku pumpi i motora za pumpne stanice u vrijednosti od 61.500,00€, te reduktora, elektro i procesne opreme. Ovo se posebno apostrofira jer su svi navedeni djelovi bili na spisku alata i inventara koje je preduzeće "WTE Otpadne vode Budva" d.o.o. Podgorica bilo u obavezi da ostavi na postrojenju kako bi isto nesmetano radilo u prve dvije godine poslovanja Društva.

Predlažu se alternativni izvori finansiranja, u vidu IPA projekata i projekata koje finansira Evropska unija kroz Ekonomski i investicioni plan za zapadni Balkan. Pomenutim projektom kroz EU Enlargement opredijeljeno je 9 milijardi eura kroz IPA III liniju za period 2021-2027 godine. Ključna *oblast 7* odnosi se na upravljanje otpadom i otpadnim vodama i implicira da će biti uspostavljen integrisan regionalni sistem upravljanja otpadom u Albaniji, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji, a istovremeno će se zatvarati deponije koje ne ispunjavaju standarde. Istom oblašću, pružiće se podrška uspostavljanju odgovarajućih sistema za nadgledanje vazduha i vode

i sprečavanje mjera zagađenja. S tim u vezi, predlaže se što hitnije iznalaženje rješenja za smanjenje količine otpadnog mulja koji se odvozi na podgoričku deponiju za gašenje sanitarnih kada, a samim tim i smanjenje troškova po navedenom osnovu. Nedvosmisleno, u dogovoru sa Osnivačem, ovaj dio mora biti apostrofirano kao primarna tačka za unapređenje procesa. Treba istaći da je veoma važno što hitnije riješiti imovinsko pravne odnose, da bi se kroz čistu dokumentaciju moglo aplicirati za IPA projekte i ostale alternativne izvore finansiranja.

U toku je sanacija aeracionih bazena, posredstvom Uprave za kapitalne projekte, koju radi kompanija „Marex Technology“ d.o.o. Beograd, pod stručnim nadzorom „Civil Engineering“ d.o.o. Podgorica. Radovi su započeti nakon ljetnje sezone i kraj rekonstrukcije obje linije se očekuje krajem februara 2025.godine. Zbog navedene sanacije, presovanje i ovoz otpadnog mulja je bio onemogućen u redovnom opsegu, što je dovelo i do smanjenje potrošnje planiranih resursa za sirovine za preradu, a u konačnosti i manjih ukupnih godišnjih rashoda.

Planiraju se projekti od društvenog značaja za edukaciju djece i mladih. Projekat bi uključivao studijske posjete djece školskog uzrasta i starijih, koji bi, osim edukativnog karaktera, mogli doprinijeti boljem kotiranju Društva u javnosti. Društvo je, od osnivanja, razvilo dobru poslovnu praksu, te sva ispitivanja koja se vrše interno i eksterno vezana za kvalitet izlazne vode objavljuju na sajtu preduzeća, pa se građani u svakom trenutku mogu upoznati sa parametrima kvaliteta obrađene vode. Zakonski propisane analize uključuju i mjerenje kvaliteta vazduha na i u okolini postrojenja za prečišćavanje, mjerenje kvaliteta otpadnog mulja i mjerenje buke. Dosadašnji rezultati su bili u zakonskim okvirima i u granicama propisanih vrijednosti, što implicira da sve navedeno ide u korist pozitivnog brendiranja Društva.

Radi očuvanja stabilnog i održivog poslovanja Društva, kao i realizacije planiranih aktivnosti u narednom periodu, neophodno je sprovesti sledeće mjere:

- ☉ *Kontinuirano identifikovati i otklanjati manje kvarove, čime se osigurava nesmetan rad sistema i prevencija većih tehničkih problema;*
- ☉ *Dosledno kontrolisati i unapređivati kvalitet ispusne vode, u skladu sa važećim ekološkim standardima i regulativama;*
- ☉ *Aktivno aplicirati za IPA projekte usmjerene na poboljšanje procesa prerade otpadnih voda;*
- ☉ *Konkurisati za projekte u okviru EU Enlargement programa, kako bi se obezbedila dodatna sredstva za unapređenje infrastrukturnih i operativnih kapaciteta;*
- ☉ *Optimizovati i unaprijediti sistem javnih nabavki, sa ciljem povećanja efikasnosti i transparentnosti u procesu nabavke roba i usluga;*

- ❶ *Ostvarenje zacrtanih ciljeva treba da predstavlja ključni kriterijum za evaluaciju uspješnosti svih učesnika u implementaciji planiranih aktivnosti, pri čemu se poseban akcenat stavlja na odgovornost menadžerskih i rukovodećih struktura.*

Društvo je, nakon obnove licence, nastavilo uspješnu saradnju sa Regulatornom agencijom za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, te je u toku priprema predloga cjenovne politike usluga za 2026.godinu. U tom kontekstu, Godišnji program obavljanja komunalnih djelatnosti za 2025.godinu obuhvata sve operativne rashode povezane sa upravljanjem postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda. Kao rezultat toga, dolazi do povećanja sredstava na združenim budžetskim pozicijama iz kojih Osnivač finansira rad Društva u tekućoj godini. Međutim, ovakav model transparentnog budžetiranja smatra se dobrom poslovnom praksom, jer omogućava sveobuhvatan uvid u troškove koje Društvo generiše prema Osnivaču.

Pored toga, propozicije Regulatora, koje su usklađene sa principima EU prakse, nalažu da rashodi subjekata komunalnih delatnosti budu prikazani u cjelosti, što dodatno doprinosi finansijskoj transparentnosti i održivosti sistema.

U cilju što efikasnijeg i efektivnijeg poslovanja, predlaže se pridržavanje smjernica iz Plana uz eventualno unapređenje shodno novonastalim situacijama. Pri tome, bez izuzetka, mora se voditi računa da svi novouvedeni procesi imaju isključivo pozitivne implikacije na Društvo.

Bojana Rucović
Rukovodilac službe za finansije i razvoj

Milivoje Radulović
Izvršni direktor